

Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Brunssum

R0 groep

van waardevol

● naar waardevast

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	5
1.2	Status en totstandkoming	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Onderwijs & opvang	7
2.1	Demografie	8
2.2	Onderwijs	9
2.3	Bewegingsonderwijs	10
2.4	Kinderopvang	11
2.5	Functionele en gebouwelijke scan	11
3	Algemeen kader	13
3.1	Maatschappelijk	14
	Naar participatiesamenleving en aanspreken vereende krachten	14
	Meer initiatief bij de burger	14
	Verbinden	14
	Duurzaamheid breed gedragen	14
3.2	Gemeentelijk	15
	Gemeente voelt zich verantwoordelijk	15
	Relatie met sociaal domein	15
	Samen werken aan duurzame samenleving	15
3.3	Wettelijk (wet- en regelgeving)	15
	Gedeelde verantwoordelijkheid	15
	Gemeentelijke verordening als vangnet	16
	Maatschappelijke vraagstukken	17
	Een eerlijke balans	19
	Goede financiële randvoorwaarden	19
4	Strategische thema's	21
	Thema 1. Gezondheid	23
	Thema 2. Veiligheid	23
	Thema 3. Talentontwikkeling	24
	Thema 4. Gelijke kansen	24
	Thema 5. Duurzaamheid	25
	Thema 6. Toekomstbestendig inhoudelijk, in maat en bedrijfsvoering	25
5	Orderingsprincipes	27
	Principe 1: Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen	28
	Principe 2: Bereikbaar verspreid over de gemeente	29
	Principe 3: Toekomstvast met een scope van dertig jaar	30
	Principe 4: Ruimte (laten) voor pluriformiteit	31
6	Huisvestingsscenario's	32
	Algemeen	33
	Gebied A: Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin)	35
	Gebied B: Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop)	37
	Gebied C: Brunssum-Centrum (De Opstap, De Trampoline)	40
	Gebied D: Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang)	42
	Gebied E: Brunssum-Zuid (Langeberg)	45

7	Uitvoeringsplan	48
7.1	Businesscase: Gebied D. Brunssum-Oost	50
7.2	Businesscase: Gebied E. Brunssum-Zuid	51
7.3	Businesscase: Gebied B. Brunssum-Noord	53
7.4	Businesscase: Gebied A. Brunssum-West	55
8	Financiële vertaling	57
8.1	Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021	58
8.2	Ambitie: Realiseren Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen	59
8.3	Tariefstelling Brunssum	59
8.4	Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht	60
8.5	Verduurzaming bestaand gebouw	61
8.6	Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties	62
9	Implementatie	64
10	Bijlagen	66
	Bijlage 1. Informatiefundament	
	Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)	
	Bijlage 3. Intentieverklaring IKC Brunssum	
	Bijlage 4. Lokale Educatieve Agenda	
	Bijlage 5. Bronnen en begrippen	

1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De schoolbesturen¹, kindpartners² en de gemeente Brunssum zijn zich bewust van de continu veranderende maatschappij en werken gezamenlijk aan een sterk onderwijsklimaat in de gemeente. Kinderopvang en basisonderwijs hebben, als voorzieningen waar de jeugd zich ontwikkelt, een belangrijke funderende rol in die maatschappij. Dit vraagt van schoolbesturen en hun partners dat zij actief bezig zijn met de optimale voorbereiding van de kinderen op de maatschappij van vandaag en die van morgen. De gemeente heeft, vanuit haar wettelijke plicht, een belangrijke rol in de facilitering van het onderwijs in de vorm van passende onderwijshuisvesting.

Ten behoeve van een goede onderwijskwaliteit en een gezonde en verantwoorde bedrijfsvoering is het wenselijk dat de onderwijshuisvesting qua maat, spreiding en inrichting past bij de behoeften in de verschillende gebieden en de onderwijskundige visie van de schoolbesturen en kindpartners voldoende ondersteunt. De uitdaging is te groeien naar een situatie waarin scholen in vorm en concept passen bij hun omgeving; op logische plekken gesitueerd, in goede toekomstbestendige gebouwen, met duurzaam perspectief op instandhouding en waar mogelijk en gewenst in samenwerking met flankerende partners in het educatieve netwerk en/of de buurt. Uiteraard aansluitend bij de inhoudelijke ontwikkelingen rondom het kind.

1.2 Status en totstandkoming

Van april 2020 tot en met december 2020 hebben partijen in gezamenlijkheid gewerkt aan een [integraal huisvestingsplan voor de gemeente Brunssum](#) (IHP Brunssum), geformuleerd voor de periode tot 2035. Concreet en gedetailleerd voor de komende vier jaar, met een doorkijk voor de elf daaropvolgende jaren. Het plan is tot stand gekomen onder regie van een projectgroep bestaande uit de schoolbesturen, -directeuren, kindpartners en een afvaardiging van de gemeente Brunssum, met ondersteuning van adviesbureau RO groep.

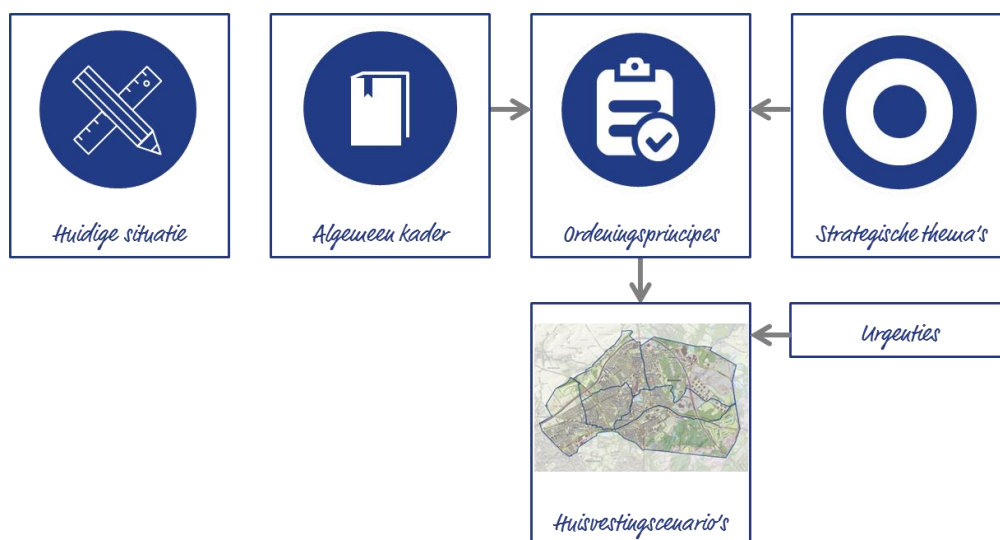
Voorliggende rapportage vormt de afsluiting van het IHP Brunssum. Het [informatiefundament](#), onderdeel van en als bijlage toegevoegd aan de rapportage, geeft inzicht in de huidige situatie van het primair en voortgezet onderwijs in de gemeente Brunssum. Aan de basis van dit integraal huisvestingsplan ligt een gezamenlijke, door partijen gedeelde opvatting over kwaliteit en toekomst van het onderwijs en maatschappelijke dienstverlening, vertaald in strategische thema's. De thema's zijn gebaseerd op de [Lokale Educatieve Agenda](#) (LEA), voor de periode 2019-2022 vastgesteld door het College en de gemeenteraad.

¹ Onderwijsstichting MOVARE, Stichting INNOVO en Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag zijn betrokken bij de uitwerking van het IHP Brunssum.

² Humankind, Kinder Opvang Parkstad en Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk zijn betrokken bij de uitwerking van het IHP Brunssum.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 is een samenvatting van de huidige situatie, gebaseerd op het informatiefundament Brunssum. In hoofdstuk 3 worden de kaders en uitgangspunten op maatschappelijk, gemeentelijk en wettelijk vlak geschetst. Hoofdstuk 4 geeft inzicht in de gezamenlijke visie van de schoolbesturen, kindpartners en gemeente, beschreven in strategische thema's. Deze zijn gebaseerd op eerder gemaakte afspraken in de Lokale Educatieve Agenda. In hoofdstuk 5 zijn de ordeningsprincipes voor huisvesting benoemd, gericht op het formuleren van te nemen maatregelen in de onderwijshuisvesting. Hoofdstuk 6 schetst de huisvestingsscenario's van de diverse onderwijslocaties. In hoofdstuk 7 is een uitvoeringsplan geformuleerd, waarin vier verschillende businesscases zijn uitgewerkt. Hoofdstuk 8 beschrijft de financiële vertaling van het IHP Brunssum. Tot slot geeft hoofdstuk 9 aandachtspunten bij het implementeren van de voorgestelde ontwikkelingen.

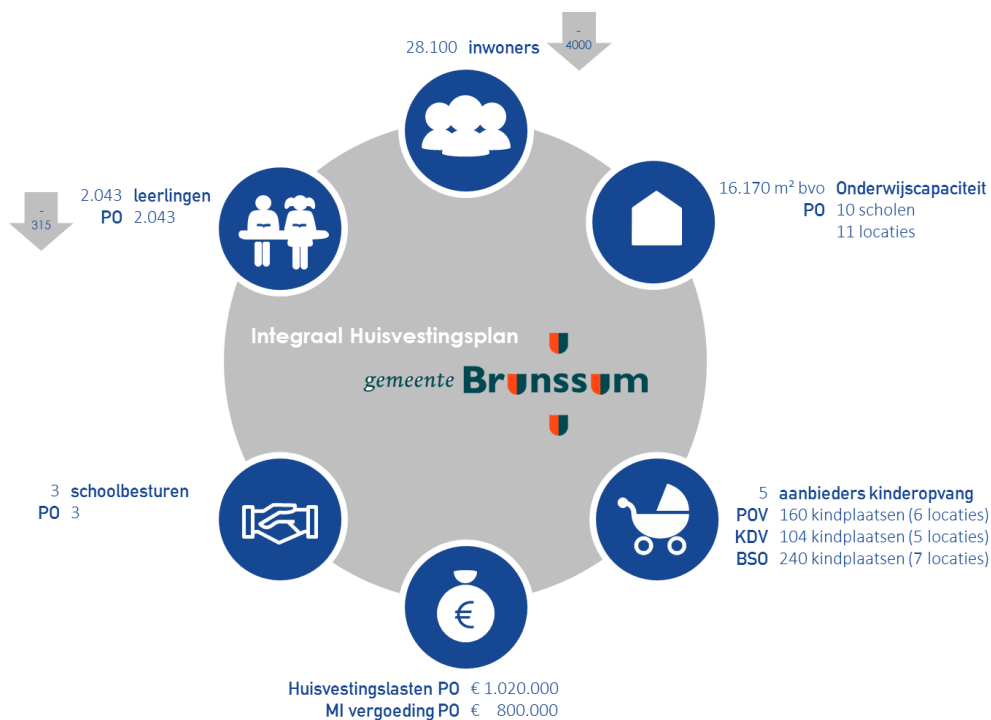

2

Onderwijs & opvang in Brunssum

De bestaande situatie van **onderwijs en opvang** in de gemeente Brunssum is nauwkeurig in beeld gebracht. In het opgestelde informatiefundament, zie bijlage 1, zijn de demografische gegevens, ontwikkelingen en kwantitatieve gegevens voor de gemeente Brunssum gebundeld. Daarbij is aandacht voor leerlingenaantallen, verwachte groei en krimp, gebouwelijke kenmerken, en normatieve ruimtebehoefte in relatie tot beschikbare gebouwcapaciteit. Voorliggend hoofdstuk is een samenvatting van de bestaande situatie.

2.1 Demografie

Het **bevolkingsaantal** van de gemeente Brunssum is de afgelopen 15 jaar met ongeveer 1.675 inwoners afgenomen tot circa 28.100 inwoners op 1 januari 2020. Naast de daling van het aantal inwoners kan worden opgemerkt dat het aandeel inwoners vanaf 45 jaar geleidelijk is toegenomen en het aandeel jongeren (tot 15 jaar) is afgenomen; **vergrijzing** en **ontgroening**. Het aantal 0 tot 4 jarigen is fors gedaald. De verwachting is dat de daling van het aantal inwoners nog een tijdje doorzet, tot 27.100 inwoners in 2024 en 24.100 inwoners in 2036.

Dit leidt tot een afnemende **basisgeneratie**³ van de gemeente Brunssum. Van het huidige bevolkingsaantal zijn ongeveer 1.940 kinderen in de basisschoolleeftijd, het leeftijdsdeel voortgezet onderwijs kent een omvang van circa 1.275 leerlingen. Daarmee is in Brunssum het aantal 4-12 jarigen de afgelopen jaren met 11 procent afgenomen, het aantal 12-18 jarigen is met 12 procent afgenomen (bron: DUO, periode 2015-2020).

³ Aantal schoolgaande kinderen dat woonachtig is in de gemeente Brunssum.

2.2 Onderwijs

Primair onderwijs

Verspreid over de gemeente Brunssum wordt momenteel op tien locaties primair onderwijs aangeboden, die gezamenlijk een ruimtecapaciteit van 16.170 m² bvo omvatten. Daarbij is sprake van negen scholen voor regulier **basisonderwijs** (met één dislocatie) en één school voor **speciaal basisonderwijs**. De scholen vallen onder het bevoegd gezag van schoolbesturen Movare, Innovo en Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag.

Gezamenlijk bieden zij op teldatum 01.10.2019 aan 2.043 leerlingen basisonderwijs (2.035 leerlingen op teldatum 01.10.2020). De afgelopen 15 jaar heeft een daling van 445 leerlingen plaatsgevonden (circa 19 procent). Conform prognoses van Pronexus ((juli 2019) daalt het leerlingenaantal de komende 15 jaren nogmaals met 16 procent.

Basisschool	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2019	01.10.2020
Titus Brandsma	Movare	Rooms-Katholiek	191 leerlingen	174 leerlingen
SBO De Boemerang	Movare	Rooms-Katholiek	95 leerlingen	95 leerlingen
Meander	Movare	Algemeen bijzonder	232 leerlingen	236 leerlingen
De Opstap	Movare	Rooms-Katholiek	228 leerlingen	211 leerlingen
De Trampoline	Movare	Openbaar	168 leerlingen	164 leerlingen
De Caleidoscoop	Movare	Rooms-Katholiek	246 leerlingen	248 leerlingen
De Vlindertuin *	Movare	Algemeen Bijzonder	320 leerlingen	343 leerlingen
Sint Franciscus	Innovo	Rooms-Katholiek	171 leerlingen	159 leerlingen
Benjamin	Geref. Grondslag	Protestants-Christelijk	145 leerlingen	160 leerlingen
Langeberg	Movare	Rooms-Katholiek	247 leerlingen	245 leerlingen

* De Vlindertuin beschikt over een dislocatie voor de onderbouw

De gemeente Brunssum kent een lichte **leerlingenmigratie**, zowel tussen de verschillende postcodes als met omliggende gemeenten. Van de 2.043 leerlingen op de tien onderwijslocaties is 83 procent woonachtig in de gemeente Brunssum, 17 procent woont in andere gemeenten. Met name vanuit de gemeenten Heerlen en Beekdaalen komen leerlingen naar de gemeente Brunssum. Basisschool Benjamin en SBO De Boemerang hebben een breed voedingsgebied en geven onderwijs uit leerlingen uit de gehele omgeving.

Voor het basisonderwijs in de gemeente Brunssum geldt de van Rijksweg bepaalde **opheffingsnorm** van 152 leerlingen. In schooljaar 2019-2020 telde alleen basisschool Benjamin minder leerlingen. Weliswaar steeg op teldatum 1 oktober 2020 het leerlingenaantal weer boven de opheffingsnorm en ruim boven de prognoses maar de komende jaren zal basisschool Benjamin waarschijnlijk onder de opheffingsnorm terugvallen. De school heeft een bijzondere status omdat ze in de regio enige school met een protestant-christelijke grondslag is. Ook basisschool Sint Franciscus zakt volgens prognoses vanaf schooljaar 2026-2027 onder de opheffingsnorm. De overige scholen bevinden zich qua aantal leerlingen (ruim) boven de opheffingsnorm.

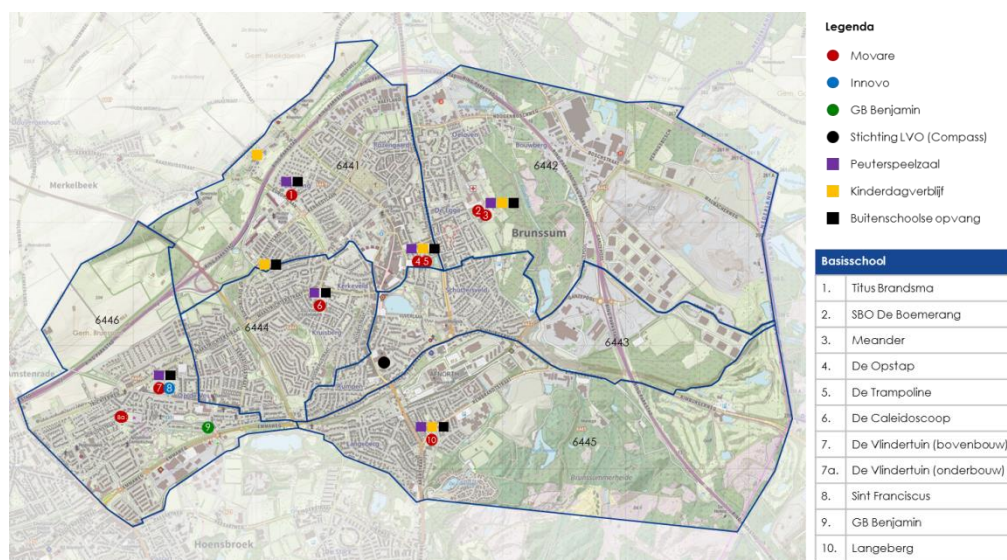

Voortgezet onderwijs

Een aantal scholen uit Parkstad (het vroegere Romboutscollege, Broeklandcollege, Emmacollege en Sint-Janscollege) heeft de handen ineengeslagen voor de ontwikkeling van een nieuw onderwijsconcept in de regio. Compass, de enige school voor voortgezet onderwijs in de gemeente Brunssum, valt onder het bevoegd gezag van stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) en biedt sinds schooljaar 2018-2019 vmbo-tl, havo en atheneum in een nieuwe vorm aan. De school heeft op teldatum 01.10.2019 101 leerlingen (en 117 leerlingen op teldatum 01.10.2020).

Instelling	Bevoegd gezag	Denominatie	01.10.2019	01.10.2020
Compass	LVO	Rooms-Katholiek	101 leerlingen	117 leerlingen

Compass is gehuisvest in het gebouw van het voormalige Romboutscollege. De school heeft een breder voedingsgebied dan alleen de gemeente Brunssum. Vijf procent van de Brunssumse jeugd kiest voor voortgezet onderwijs op deze school en de trend is groeiend. Ongeveer 33 procent van de leerlingen is afkomstig uit buurgemeenten Beekdaalen en Heerlen. De meeste jongeren uit Brunssum kiezen nog steeds voor voortgezet onderwijs in de gemeente Heerlen.

Afbeelding. Locaties onderwijs en opvang Brunssum (schooljaar 2019-2020)

Ook is er in het gebouw van het voormalige Romboutscollege een Eerste Opvang Anderstaligen (EOA) gehuisvest. De eerst in Hoensbroek gevestigde EOA richt zich op leerlingen van 12 tot 18 jaar die weinig of geen Nederlands spreken. Met ingang van 2 november 2020 zijn alle 115 leerlingen gehuisvest in Brunssum. De EOA heeft een regionale functie. De leerlingen stromen gedurende het gehele schooljaar in.

Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van dit integraal huisvestingsplan.

2.3 Bewegingsonderwijs

Voor het bewegingsonderwijs van de basisscholen is de nabijheid van een binnensportlocatie van belang. BMV Bronsheim, Bredeschool Centrum en Bredeschool Langeberg beschikken over een in pandige gymzaal.

Daarnaast zijn diverse andere sportaccommodaties in Brunssum gesitueerd: gymzaal Planeetstraat, Sporthal Rumpen, Sporthal Treebeek en Sporthal Microhal.

BMV Bronsheim, waar basisschool Meander is gehuisvest, beschikt over een inpandige gymzaal. De gymzaal van SBO De Boemerang is afgekeurd, waardoor ook deze school gebruik maakt van de gymzaal in BMV Bronsheim. Bredeschool Centrum, waar basisscholen De Opstap en De Trampoline zijn gehuisvest, beschikt over twee inpandige gymzalen. Hier wordt ook het bewegingsonderwijs voor basisschool De Caleidoscoop georganiseerd. Het gymonderwijs van basisscholen Sint Franciscus, De Vlindertuin en Benjamin wordt verzorgd in Sporthal Treebeek. De dislocatie van basisschool De Vlindertuin geeft bewegingsonderwijs bij gymzaal Planeetstraat. Het bewegingsonderwijs van basisschool Titus Brandsma wordt in Sporthal Microhal gegeven. Bredeschool Langeberg beschikt over een inpandige gymzaal waar de basisschool gebruik van maakt.

2.4 Kinderopvang

Volgens het Landelijk Register Kinderopvang kent de gemeente Brunssum een breed aanbod aan kinderopvang, verzorgd door de aanbieders Humankind, Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk, Kinder Opvang Parkstad, Sport-BSO de Sjoepkar en Agrarisch PimPamPoentje. In totaal gaat het om zes locaties voor [peuteropvang](#) (POV), vijf locaties voor [kinderdagopvang](#) (KDV) en zeven locaties voor [buitenschoolse opvang](#) (BSO). Deze kindfuncties verschaffen 504 kindplaatsen. Daarnaast zijn verschillende gastouders actief in de gemeente. Deze cijfers kunnen in perspectief worden beschouwd van het aantal kinderen in de doelgroep. De Parkstadmonitor 2017 geeft aan dat in Brunssum 831 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar wonen. Het bereik van aanbieders is het grootste in de leeftijd van 2 tot 4 jaar.

De peuteropvang (inclusief VVE-programma), georganiseerd door Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk, heeft op zes locaties 160 kindplaatsen. De kinderdagopvang locaties, aangeboden door vier verschillende partners, hebben gezamenlijk 104 kindplaatsen. Drie partners bieden buitenschoolse opvang aan. Zij verzorgen voor-, tussen- en naschoolse opvang voor gezamenlijk 240 kindplaatsen. De voorzieningen zijn nagenoeg allemaal in of in de directe nabijheid van het basisonderwijs gesitueerd. Slechts de drie locaties van Sport-BSO de Sjoepkar en Agrarisch PimPamPoentje zijn niet in een basisschool gehuisvest. Partijen erkennen de toegevoegde waarde van deze locaties, zodat keuzevrijheid voor ouders ontstaat.

Schoolbesturen en kindpartners hebben de intentie om de samenwerking sterker te organiseren, ten behoeve van de projecten Integrale Kindcentra, de gezonde Basisscholen van de Toekomst en voor- en vroegschoolse educatie. Het is daartoe wenselijk om meer beleidsmatige en inhoudelijke aansluiting te realiseren tussen gemeente, zorg-, onderwijs- en kindpartners. De gemeente heeft vanuit haar regierol een initiërende rol.

2.5 Functionele en gebouwelijke scan

Middels een [functionele en gebouwelijke scan](#) is de huidige situatie van de onderwijshuisvesting in de gemeente Brunssum in beeld gebracht. De diverse gebouwen zijn op een aantal relevante aspecten beoordeeld aan de hand van een vijf-puntenschaal per subcriterium. De gemiddelde score (onvoldoende, matig, voldoende, ruim voldoende) bepaalt het belang van actie.

De scan toetst onderstaande thema's en subcriteria:

1. **Onderwijskundig perspectief**

- Aanwezigheid van doorlopende leerlijn 0-4, 2-4 en buitenschoolse opvang. Zijn kindfuncties aanwezig en is er inhoudelijke samenwerking?
- Het potentieel aantal leerlingen in relatie tot een complete doorgaande leerlijn. Zijn er minimaal 8 groepen, 200 leerlingen?
- Het uitstroom niveau van de leerlingen.

2. **Ruimtelijk perspectief**

- Aanwezigheid van een gymzaal.
- De mate van normatief ruimteoverschot of –tekort op teldatum en in perspectief van 15 jaar.
- De mate waarin het gebouw het huidige onderwijsconcept faciliteert.
- Aanwezigheid van gewenste specifieke ruimten.

3. **Omgevingsperspectief**

- Ligging t.o.v. voedingsgebied.
- Ligging en bereikbaarheid van de locatie.
- Kwaliteit en kwantiteit van de buitenruimte.
- Aanwezigheid parkeerplaatsen.
- Bereikbaarheid en veiligheid.

4. **Bouwkundig perspectief**

- Mate van flexibiliteit van het gebouw.
- Binnenklimaat en installaties.
- Uitstraling en belevingswaarde.
- Bouwkundige kwaliteit.

Dataverzameling heeft plaatsgevonden aan de hand van bureaustudie, visuele gebouwopname van alle panden en een interviewronde met de betrokken bestuurders en schooldirecties. Voor de scholen van Movare heeft een extra controle plaatsgevonden aan de hand van de door Movare ontwikkelde gebouwprestatie-monitor. Voor de volledige functionele en gebouwelijke scan wordt verwezen naar bijlage 2. De scan levert onderstaand overzicht op:

School	Postcode	Leerlingen	Bouwjaar	Onderwijs	Ruimte	Omgeving	Bouwkundig	gem. score
BS Titus Brandsma	6441	191	1968	3,5	2,0	3,3	2,0	2,7
SBO De Boemerang	6442	95	1984	3,6	1,8	2,3	1,4	2,3
BS Meander	6442	232	2006	5,0	3,3	3,0	4,0	3,8
BS De Opstap	6441	228	2016	4,8	4,8	4,3	4,8	4,7
BS De Trampoline	6441	168	2016	4,7	4,5	4,3	4,8	4,6
BS De Kaleidoscoop	6444	246	1965	3,3	2,3	4,8	2,2	3,1
BS De Vlindertuin (onderbouw)	6446	320	1989	4,2	2,5	3,0	2,4	3,0
BS De Vlindertuin (bovenbouw)	6446		2015	4,8	2,8	4,5	4,8	4,2
BS Sint Franciscus	6446	171	2015	4,5	3,5	4,3	4,8	4,3
GB Benjamin	6446	145	1930	2,2	4,3	2,3	1,6	2,6
BS Langeberg	6445	247	1952	4,8	3,3	4,0	2,4	3,6

3

Algemeen kader

Bij het vormgeven van een IHP dient rekening te worden gehouden met algemene kaders en uitgangspunten. Dit hoofdstuk beschrijft achtereenvolgens de maatschappelijke, gemeentelijke en wettelijke kaders. Ontwikkelingen binnen een bepaald kader worden tevens toegelicht. De onderwerpen en vraagstukken zijn in willekeurige volgorde beschreven en geven geen mate van belangrijkheid aan.

3.1 Maatschappelijk

Naar participatiesamenleving en aanspreken vereende krachten

De 'participatiesamenleving' zet burgers, bedrijven en instellingen centraal. Zij worden betrokken bij het vormgeven van de maatschappij. De moderne burger wil niet door de overheid worden bevoogd, maar ruimte krijgen om zijn eigen leven vorm te geven. Inwoners zoeken elkaar actief op in laagdrempelige vormen van [samenwerking](#): in zorg en positieve gezondheid, tot energie-coöperaties en deeleconomie. Vernieuwde aandacht voor het coöperatieve past daarin.

Meer initiatief bij de burger

Burgers willen actief betrokken zijn bij de inrichting en het beheer van de publieke ruimte en voorzieningen. Ze nemen initiatief en pakken dagelijks problemen in hun leefomgeving aan. Aan de basis daarvan ligt een mengeling van persoonlijke gedrevenheid, bewustzijn van de eigen expertise of onvrede met een bestaande situatie: burgers weten het soms echt beter. Gemeenten realiseren zich dat en oefenen 'loslaten' door [inwonersinitiatief](#) actief te faciliteren.

Verbinden

Burgers raken in [\(nieuwe\) verbanden](#) flexibel met elkaar verbonden: een samenspel tussen mensen, verenigingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Dit draagt bij aan de bestendigheid en duurzaamheid van activiteiten door het efficiënter benutten van expertise, inzet, faciliteiten en voorzieningen. Belangrijk element daarin is het hebben van een toegankelijke, liefst inclusieve maatschappelijke infrastructuur, die ruimte biedt aan alle mensen, ook voor anderstalige nieuwkomers of voor mensen met een beperking door bijvoorbeeld gedragsproblematiek, ziekte of handicap.

Duurzaamheid breed gedragen

Een belangrijk nieuw thema is [duurzaamheid en klimaatadaptie](#). Overheden stellen voorwaarden in wetgeving, zoals in de Wet Milieubeleid en nieuwe wetgeving uit het Klimaatakkoord. Verduurzamen is ook een maatschappelijke trend, die niet zal keren: burgers willen hun leven duurzaam invullen, zorgvuldig naar natuur, zuinig met verbruik van materialen en kwalitatief hoogwaardig om langer gebruik mogelijk te maken. Dit levert nu en zeker in de toekomst een zeer bewuste generatie op. Streven naar intensiever, efficiënter en gedeeld vastgoedbeleid voor maatschappelijke functies en (her)gebruik van bestaand vastgoed past in deze verduurzamingsrealiteit.

3.2 Gemeentelijk

Gemeente voelt zich verantwoordelijk

De gemeente heeft [wettelijke taken](#) op het gebied van onderwijs, zoals het handhaven van de Leerplichtwet, het inzetten van leerlingenvervoer, de zorgplicht voor onderwijshuisvesting in het funderend onderwijs en het uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid via bijvoorbeeld Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Daarnaast moet de gemeenteraad voldoende algemeen toegankelijk openbaar onderwijs borgen. De [bevoegdheden zijn beperkt](#), terwijl de effecten en resultaten van het onderwijs van immense invloed zijn op de manier waarop de maatschappij en lokale gemeenschap worden vormgegeven en (onderling) acteren.

Relatie met sociaal domein

De gemeente kreeg met de [decentralisaties in het sociaal domein](#) in 2015 een taakverruiming; WMO, Jeugdwet, Participatiewet. Het onderwijs valt formeel niet onder de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein. Door de Wet Passend Onderwijs worden scholen echter via de samenwerkingsverbanden verplicht hun ondersteuningsplan af te stemmen op het beleidsplan jeugdhulp, met het doel dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Soms is het ook nodig dat onderwijs, jeugdhulp en gemeente afstemmen rondom individuele ondersteuning. Het onderwijs en de lokale overheid hebben elkaar als partners nodig om invulling te kunnen geven aan hun (gezamenlijke) opgaven in het belang van kinderen.

Samen werken aan duurzame samenleving

Het onderwijs heeft een belangrijke functie in het creëren van kansen voor de gebieden in de gemeente. Door talenten te herkennen en te benutten én vroegtijdig zicht te krijgen op wat stimuleert, draagt onderwijs bij aan [vitale participerende burgers](#) en daarmee aan een sterke innovatieve gemeenschap. Het onderwijs moet blijven anticiperen op de veranderende behoeften in de maatschappij, van de kinderen en jongeren, van de ouders en ontwikkelingen in de omgeving.

De komende jaren wordt van de gemeente als regisseur in het jeugddomein, en van de onderwijsinstellingen en andere partners eveneens inspanning gevraagd voor het vasthouden van een sterke, duurzame, inclusieve samenleving. Samenwerking biedt daarbij mogelijkheden om kinderen en jongeren kwalitatief hoogwaardige leer- en ontwikkelingskansen te bieden in goede voorzieningen. Deze samenwerking vraagt een gezamenlijke visie op inhoud en vorm.

3.3 Wettelijk (wet- en regelgeving)

Gedeelde verantwoordelijkheid

Het wettelijk kader van onderwijshuisvesting kent een gedeelde verantwoordelijkheid tussen gemeenten en schoolbesturen. De gemeente Brunssum heeft de [zorgplicht](#) om voldoende en adequate huisvesting beschikbaar te stellen voor het PO, (V)SO en VO. De gemeente is (ook financieel) verantwoordelijk voor nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. De verantwoordelijkheid van renovatie is in de huidige wetgeving nog niet vastgelegd, maar de verwachting is dat deze aan het gemeentelijke voorzieningenpakket van onderwijshuisvesting wordt toegevoegd.

Het schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid de huisvesting goed te beheren en te exploiteren. Zij draagt de kosten voor de exploitatie van het gebouw (energie, water, en schoonmaak), alsmede voor klein en groot onderhoud van het gebouw en de tuin gedurende de gebruikstermijn van het gebouw.

Door de [gedeelde verantwoordelijkheid](#) in onderwijshuisvesting zijn de belangen tussen schoolbesturen en gemeente Brunssum soms tegengesteld. De gemeente heeft er baat bij investeringen zo laag mogelijk te houden. De keuze om investeringen in nieuwbouw uit te stellen of te verwijzen naar leegstand is soms verleidelijk, ondanks dat onderhoudskosten of energiekosten (verantwoordelijkheid schoolbestuur) daardoor juist hoger kunnen zijn. Schoolbesturen hebben tegelijkertijd behoefte aan een gebouw dat goed te exploiteren is: passend bij de omvang van de school, modern en efficiënt, en energievriendelijk. Zij kan er baat bij hebben om onderhoud te verminderen om eerder in aanmerking te komen voor een nieuw schoolgebouw.

Het [juridisch eigendom](#), en daarmee de juridische aansprakelijkheid, ligt in beginsel bij het schoolbestuur. Daardoor mag het schoolbestuur een gedeelte van het gebouw verhuren of in medegebruik geven, mits dit medegebruik is voor uit de openbare kas bekostigd onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Bij verhuur van een gebouwdeel van een onderwijslocatie dient het schoolbestuur aan het college van B&W toestemming te vragen. Omdat de gemeente het gebouw en de ondergrond bekostigt, heeft zij het [economisch claimrecht](#) als het schoolbestuur het gebouw, of een gebouwdeel niet langer gebruikt. In die situatie krijgt de gemeente ook het juridisch eigendom van het betreffende gebouw. Een gemeente of schoolbestuur kan tevens het initiatief nemen om delen van het schoolgebouw aan de onderwijsbestemming te onttrekken. In dat geval gaat voor dit gebouwdeel het eigendom over naar de gemeente.

Gemeentelijke verordening als vangnet

Gemeenten zijn op grond van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), Wet op het voortgezet Onderwijs (WVO) en Wet op Expertisecentra (WEC) verplicht om samen met schoolbesturen in Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) een [Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs](#) te ontwikkelen en vast te stellen. Daarin zijn op basis van gemeentelijk onderwijshuisvestingsbeleid kaders, uitgangspunten en inhoudelijke voorwaarden geregeld. Ook worden de procedures voor het aanvragen van voorzieningen in de huisvesting, toegespitst op specifieke gemeentelijke voorwaarden, vastgelegd.

Voorzieningen in de huisvesting zijn:

- Voor blijvend of voor tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen⁴;
- Herstel van constructiefouten bestaande uit schade aan een gebouw veroorzaakt door eigen gebrek of eigen bederf, evenals uit kosten gemoeid met het voorkomen van nog niet zichtbare materiële schade onmiddellijk voortvloeiend uit ontwerpfouten, uitvoeringsfouten of wanprestatie;
- Herstel en vervanging in verband met schade aan gebouw, onderwijsleerpakket, leer- en hulpmiddelen of meubilair ingeval van bijzondere omstandigheden; Huur van een sportterrein voor een school voor voortgezet onderwijs voor het onderwijs in lichamelijke oefening.

4 (Vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, (gedeeltelijk) in gebruik nemen van bestaand gebouw, verplaatsing van bestaande noodlokalen, terrein voor het realiseren van voorgaande voorzieningen. Inrichting met onderwijsleerpakket en/of meubilair (mits niet eerder bekostigd). Medegebruik ander onderwijsgebouw.

De gemeente heeft de bekostigingsverantwoordelijkheid voor realisatie, instandhouding en exploitatie van [gymnastiekvoorzieningen](#) (lokaal bewegingsonderwijs). De gemeente ontvangt hiervoor via het gemeentefonds een vergoeding. Wanneer een school gebruik maakt van een gemeentelijke sportvoorziening, dient de gemeente de accommodatie om niet in gebruik te geven voor het vastgestelde aantal klokuren. Het financieel risico van de exploitatie ligt dan bij de gemeente. Indien de gymnastiekvoorziening, na realisatie door gemeente, eigendom is van het schoolbestuur, ontvangt zij voor het vastgesteld aantal klokuren een (vastgestelde) vergoeding. De resterende kosten voor exploitatie en instandhouding dienen via medegebruik opgevangen te worden.

In het [amendement](#) dat in februari 2020 aangenomen is door de Tweede Kamer, worden scholen verplicht [minimaal twee uur per week bewegingsonderwijs](#) te geven. Er staan geen klokuren of lesuren in het amendement en daarover zijn ook geen afspraken c.q. bepalingen aangepast. De KVLO gaat er daarom vooralsnog vanuit dat de huidige afspraken c.q. bepalingen met betrekking tot de bekostiging en gemeentelijke facilitering van de accommodatie blijven gelden (artikel 117 WPO).

Investeren in [huisvesting ten behoeve van kinderopvang](#) (kinderdagopvang, peuteropvang, buitenschoolse opvang) valt niet onder de zorgplicht van de gemeente en is daarmee geen onderdeel van de verordening. Organisaties voor kinderopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang zijn semi-commercieel en zijn zelf (financieel) verantwoordelijk voor hun huisvesting. Daarbij kunnen ze zelf investeren of huren in het publieke of private domein.

Maatschappelijke vraagstukken

Onderwijshuisvesting dient bij nieuwbouw te voldoen aan de wettelijke bouweisen ([bouwbesluit](#)). Aan bestaande onderwijsgebouwen stelt de wetgever slechts beperkte wettelijke eisen. Belangrijkste voorwaarde is dat gebruik als schoolgebouw vergunbaar is en dat dus aan minimale eisen met betrekking tot gezondheid en veiligheid wordt voldaan. Dat is te begrijpen, omdat gebouwen een levens- en gebruiksduur hebben van vele jaren (minimaal 40 jaar). Inhoudelijke veranderingen in het onderwijs kunnen aanleiding zijn voor gemeente en schoolbestuur om naar deze accommodaties te kijken.

Tegelijkertijd vragen maatschappelijke ontwikkelingen als [klimaat](#), [energieneutraliteit](#), [Frisse Scholen](#) en [duurzaamheid](#) aandacht bij zowel nieuwbouw als bestaande bouw. Deze ontwikkelingen vinden stap voor stap ook hun plek in bouwregelgeving. PO Raad, VO Raad, VNG en Rijk werken samen aan het verbeteren van het wettelijke kader. Momenteel ligt wetgeving voor die de schoolbesturen en gemeente meer gezamenlijke en gelijkwaardige verantwoordelijkheid geeft in de voorzieningen voor de huisvesting. Belangrijk onderdeel van dit wetsvoorstel is een wettelijk kader rondom [renovatie](#), waarbij renovatie als levensduurverlenging van tenminste 25 jaar een volwaardig alternatief wordt voor nieuwbouw.

De uitdaging voor gemeenten is om intussen keuzes te maken, die daar soms op vooruit lopen. Een beter gebouw leidt tot een hogere kwaliteit van het onderwijs (door betere verblijfscondities) en een efficiëntere exploitatie voor het schoolgebouw (waardoor meer geld beschikbaar blijft voor onderwijs). Maar grotere huisvestelijke ambities leiden ook tot een hogere investering. Elke aanscherping van kwaliteitsafspraken voor nieuwbouw kost geld; bouwkosten worden immers hoger. Belangrijke maatschappelijke ontwikkelingen zijn:

- **Energie- en CO2-neutraliteit**
De wetgever ontwikkelt beleid op weg naar energie-efficiëntie. De eerste stap naar deze verduurzaming werd gezet in het [Energieakkoord](#) uit 2013. Daarna zijn op wereldschaal in Parijs afspraken gemaakt en deze worden via klimaattafels in publiek-private samenwerking tussen overheid, instellingen, bedrijven en burgers vertaald naar concrete doelstellingen en een praktische aanpak voor Nederland: het [Klimaatakkoord](#).
Ook voor onderwijshuisvesting (utiliteitsbouw) komt binnenkort een vast te stellen [routekaart PO en VO](#), die tot een aanscherping van het beleid leidt. Dit heeft consequenties voor zowel nieuwbouw in de vorm van verscherpte bouweisen als een verplichte aanpak van bestaand vastgoed met als doel het bereiken van CO₂-neutraliteit in 2050. Vooruitlopend op de routekaarten is het een verplichting om bij nieuwbouw [gasloos](#) en bijna energie neutraal ([BENG](#)) te bouwen.
- **Frisse Scholen en Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting**
Kwaliteit van onderwijshuisvesting is van invloed op de prestaties van de leerlingen en het onderwijzend personeel. Het waarborgfonds & Kenniscentrum Ruimte-OK heeft in overleg met de PO-Raad en de VNG het [Kwaliteitskader Onderwijshuisvesting](#) ontwikkeld, waarin gebouwen worden beoordeeld op verschillende aspecten op de thema's Beleving, Gebruik en Techniek. Het laat ook zien waar deze basiskwaliteit uitstijgt boven de wettelijke minimumeisen uit het Bouwbesluit.
Het Waarborgfonds Kinderopvang heeft een soortgelijk kader opgesteld voor de kinderopvang: [Kwaliteitskader Huisvesting Kinderopvang](#).
De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) heeft als onderdeel van het programma Energiebesparing in de Gebouwde Omgeving van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een Programma van Eisen opgesteld met minimale eisen voor een goed binnenmilieu en een lage energierekening; [PvE Frisse Scholen](#). Frisse Scholen is een kwaliteitskader, waarmee wetgever, gemeenten en onderwijs streven naar verbetering van de kwaliteit van zowel nieuwbouw als ook bestaande scholen, gericht op de verbetering van de verblijfsaspecten Energie, Lucht, Temperatuur, Licht en Geluid. Voor alle thema's zijn prestatie-eisen voor drie kwaliteitsniveaus omschreven; C, B A. Op de thema's energie en lucht dient bij nieuwbouw minimaal voldaan te worden aan klasse B, om te kunnen voldoen aan het Bouwbesluit. Gemeente, schoolbestuur en kindpartners zoeken samen op lokaal niveau een balans in de ambities en investeringen in gebouwkwaliteit.
- **Duurzaamheid**
Onderwijshuisvesting moet de gebruiksfunctie duurzaam ondersteunen. Daarbij zijn neutraliteit in energiegebruik alsmede kwaliteit en hergebruik van materialen voor de hand liggende thema's. Maar daarnaast moet aandacht zijn voor de continuïteit van geschiktheid van een schoolgebouw. Goede, relevante schoolgebouwen kunnen onderwijs, en vooral de te verwachten veranderingen daarin, op lange termijn meemaken. Gemeenten, schoolbesturen en kindpartners moeten vanuit dat inhoudelijke perspectief samen beoordelen of investeren in onderwijsgebouwen zinvol is met een blik die verder gaat dan vandaag en morgen.

Een eerlijke balans

De taakverdeling tussen gemeente en schoolbesturen voor adequate huisvesting kan problemen opleveren. Partijen hebben immers niet altijd gelijke belangen. Gemeente heeft er baat bij als schoolbestuur een gebouw goed exploiteert en lang actief onderhoudt tot bij voorkeur zelfs na het einde van de gebruiksduur. Schoolbestuur ziet graag dat een gemeente proactief (vroeg) investeert in nieuwbouw van een efficiënt te exploiteren gebouw. De eerder geschetste maatschappelijke ontwikkelingen maken het gecompliceerder om tot afspraken te komen binnen het bestaande wettelijk kader. Daarbij zijn verschillende thema's relevant:

- De discussie over duurzaamheid heeft een nieuwe dimensie gekregen door de snel scherper wordende eisen met betrekking tot energiegebruik. Vanuit duurzaamheidseisen wordt het onderscheid tussen exploitatie/onderhoud en investering minder relevant. Om die reden wordt het voorstel gedaan om [renovatie](#), naast nieuwbouw c.q. opwaardering tot nieuwbouwvoorwaarden van een bestaand gebouw, een onderdeel van het voorzieningenpakket te laten worden (met als uitgangspunt dat dit leidt tot een [levensduurverlenging](#) van tenminste 25 jaar).
- Het wordt relevanter dat vanuit [Total Cost of Ownership](#) een verband wordt gelegd tussen investeringen vanuit wettelijke zorgplicht en onderhoudsplannen van schoolbesturen op de middellange en lange termijn. Onderhoudsgelden kunnen dan immers samengevoegd worden met investeringsmiddelen om tot efficiënte maatregelen te komen.
- Om dit te verbinden kan het helpen als [schoolbesturen ruimte krijgen om mee te investeren](#) in huisvesting vanuit hun materiële instandhoudingsvergoeding. Tot nu is dat ingewikkeld en slechts beperkt toegestaan voor het Voortgezet Onderwijs; enkel voor co-investeren in maatregelen die in exploitatie terug verdiend kunnen worden. Voor het Primair Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs zijn de beperkingen stringenter en uitbreiding van de mogelijkheden behoort tot de aan het Rijk aangereikte voorstellen voor een wetsaanpassing van PO Raad, VO Raad en VNG.
- Een heldere en bindende planning op de middellange en lange termijn (tot 20 jaar) is noodzakelijk. Het is daarom waarschijnlijk dat het instrument [Integrale Huisvestingsplanning \(IHP\)](#) een wettelijke verankering krijgt en voor elke gemeente een verplichting wordt. Ook de procedures ten aanzien van jaarlijkse aanvragen dienen daarbij aangepast te worden aan de nieuwe werkelijkheid.

Goede financiële randvoorwaarden

Bouwprijzen zijn in de afgelopen jaren gestegen door verschillende ontwikkelingen. In de eerste plaats was er een correctie op forse prijsdalingen uit de recessie van 2008. Daarnaast ontstonden capaciteitsproblemen, met name in bouwmaterialen. En tenslotte namen de kwaliteitseisen voor duurzaamheidsvragen toe, vooruitlopend op wettelijke verankering. Bijna Energie Neutraal Bouwen (BENG) werd een verplichting in de aanloop naar ENG of zelfs klimaatneutraal.

Als reactie op de stijgende bouwprijzen heeft de VNG in 2018 verhoging van de [normbedragen van nieuwbouw](#) geadviseerd. De gemeenten hebben gezamenlijk aan het Rijk gevraagd om deze prijswijziging aan te passen in de berekeningen voor het gemeentefonds. Dat is tot op heden nog niet gebeurd, waardoor gemeenten niet worden gecompenseerd voor deze normverhoging.

De reeds verhoogde normen gaan uit van 'sober en doelmatig bouwen' en zijn gebaseerd op het oude bouwbesluit. Hiermee kan echter geen invulling gegeven worden aan BENG of andere kwaliteitsvoorwaarden. Het is aan de gemeente om, in overleg met schoolbesturen, een balans te zoeken tussen deze kwaliteitseisen en de financiële ruimte. Daarbij zijn diverse aandachtspunten relevant:

- **Betaalbaarheid in relatie tot opgave:** Toegekende bouwbudgetten in de uitvoeringsplanning moeten leiden tot uitvoerbare plannen. Dit vraagt van gemeente en schoolbesturen om in goed overleg een balans te zoeken tussen het toekennen van voorzieningen in het kader van zorgplicht en de soms beperkte financiële ruimte van de gemeente.
- **Kwaliteitsvoorwaarden:** Hogere eisen vertalen zich in een hogere bouw prijs. De kwaliteitseisen zullen de komende jaren verder toenemen vanwege kwaliteitseisen in binnenklimaat en stappen in de richting van energieneutraliteit. Extra eisen leiden vaak tot grotere prijsstijgingen en later vlakken die dan af. Er moet daarom gestreefd worden naar een balans tussen kwaliteitseisen en het beschikbaar te stellen bouw budget.
- **Eigen bijdrage van schoolbesturen:** Schoolbesturen in het Voortgezet Onderwijs mogen vanuit Total Cost of Ownership (TCO) benadering mee-investeren in nieuwbouw of renovatie van een school als deze extra investeringen (in duurzaamheid) binnen een aanvaardbare tijd kunnen worden terugverdiend. De verwachting is dat deze mogelijkheden worden uitgebreid naar het Primair en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- **Lokale marktomstandigheden:** De VNG baseert de normbedragen op een algemeen beeld van de prijsontwikkeling in de bouw. In verschillende delen van het land gelden vaak andere voorwaarden en het is aan een gemeente zelf om daar in IHP of verordening keuzes in te maken.
- **Continuïteit:** Bouw prijzen kunnen binnen korte termijn sterk fluctueren. Met het oog op de te verwachten veranderingen in eisen de komende tijd, lijkt het voor de hand te liggen om in het IHP en de verordening afspraken te maken over hoe met prijsstijgingen kan worden omgegaan. Dit met het oog op de langjarige realiseerbaarheid van een gedragen, vast te stellen uitvoeringsprogramma.

4

Strategische thema's

Samenwerkende partners in de gemeente Brunssum hebben een toekomstbeeld opgesteld voor onderwijs in geïntegreerde kindvoorzieningen: "Het beste voor het Brunssumse (jonge) kind."

Gemeente, schoolbesturen (met name Movare) en partners in opvang en zorg beschouwen het als gezamenlijke opdracht dat kinderen in Brunssum zich optimaal ontwikkelen in een prettige en veilige omgeving. Daartoe dienen (voor)scholen midden in de maatschappij te staan en in samenwerking met hun directe omgeving een kansrijk en uitdagend klimaat te realiseren. Deze ambities zijn het beste te realiseren door gezamenlijke voorzieningen in te richten.

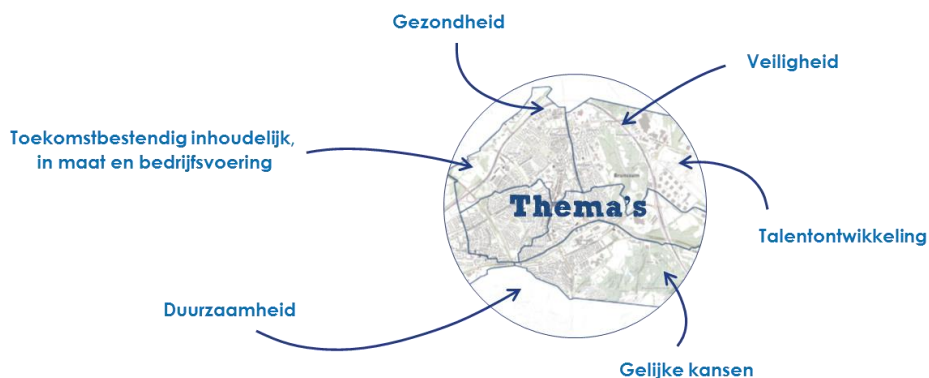
De partners hebben de ambitie om in Brunssum kindcentra te realiseren. Centraal staat de verbinding tussen de partners en de interactie met kinderen, ouders en de wijk. Onderdeel van een IKC is in ieder geval de basisschool, het kinderdagverblijf, de buitenschoolse opvang en peuteropvang (inclusief vroege en voorschoolse educatie). Deze zijn locatiegeoriënteerd, door middel van businesscase-onderzoeken, aan te vullen. Andere partners kunnen het aanbod versterken: zorgpartners (team Jeugd en evt. aanbieders Jeugdwet), Welzijnswerk, Jeugdgezondheidszorg, Jongerenwerk, en partners als ergotherapie, logopedie, fysiotherapie. Daarnaast kan het zinvol zijn om ruimte te bieden aan preventie, vroegsignalering en maatschappelijk werk.

Middels een intentieverklaring hebben de partners afgesproken zich maximaal in te spannen voor het realiseren van een kindcentrum in Brunssum-Oost en Brunssum-Zuid. Zie bijlage 3 voor de (getekende) intentieverklaring IKC Brunssum.

Het onderwijs, de kindpartners en de gemeente hebben voor Brunssum een **Lokale Educatieve Agenda (LEA)** opgesteld waarin gezamenlijke ambities voor alle kinderen en jongeren in Brunssum zijn geformuleerd. De LEA, voor de periode 2019-2022, is vastgesteld door het College en de gemeenteraad van Brunssum, zie bijlage 4. De LEA geeft richting en stimuleert een effectieve samenwerking, met als doel een duurzame, optimale en brede ontwikkeling van ieder kind in Brunssum te realiseren. Het geeft inzicht in de relevante vraagstukken voor onderwijs en opvang in de gemeente Brunssum.

Ten behoeve van het integraal huisvestingsplan Brunssum zijn de ambities uit de LEA in een zestal strategische thema's gebundeld. Deze gedeelde visie op onderwijs geeft kaders voor de wijze waarop het primair onderwijs in de gemeente Brunssum georganiseerd kan worden, samen met andere maatschappelijke partners.

Thema 1. Gezondheid

Gemeente, onderwijs en kindpartners in Brunssum hebben een belangrijke rol bij het [bevorderen van een gezonde leefstijl en leefomgeving](#) voor kinderen en het gezin waarin ze opgroeien. Deze partijen vormen een goede ingang om theorie en praktijk over [gezonde voeding](#) en [beweging](#) samen te brengen. Ook ouders zijn hierbij een essentiële partner. Zij hebben immers een belangrijke rol met voorbeeldgedrag en het al dan niet stimuleren van gezonde voeding, leefstijl, sport en bewegen en naar buiten gaan (buiten spelen en op de fiets / te voet naar opvang of school).

Scholen en kindpartners hebben alle faciliteiten binnen handbereik om de jeugd van Brunssum een gezonde leefstijl aan te leren en maken hier in hun curriculum optimaal gebruik van; in [beweegaccommodaties](#) en [aantrekkelijke buitenruimtes](#) die uitnodigen om te bewegen. Tevens richten enkele scholen in Brunssum zich tijdens de lessen op gezondheid, voeding en natuur. Middels de "Gezonde basisschool van de toekomst" wordt gezondheid in het onderwijsprogramma gestimuleerd.

Om de ambitie duurzaam, meer structureel in het onderwijsproces uit te voeren, wordt ingezet op [professionalisering van de ondersteuning](#). Met een gezamenlijke aanpak, bijvoorbeeld voor het centraal organiseren en inzetten van vakdocenten sport, externe professionals (consultatiebureau, GGD, Jogg, voedingscoaches, combinatiefunctionaris etc.) of het stimuleren van menskracht in de directe omgeving (ouders, vrijwilligers, verenigingen). Onderwijs en opvang zoeken aansluiting bij het gemeentelijk sportbeleid en stemmen activiteiten met elkaar af.

Thema 2. Veiligheid

Voor een optimale ontwikkeling van een kind is een [sociaal en fysiek veilige schoolomgeving](#) een randvoorwaarde. Dat vraagt om inzet op de onderwijslocaties, die thuisnabij onderwijs mogelijk maken in de eigen omgeving of langs veilige verkeersroutes van en naar huis. Om dit te borgen stelt elke school in Brunssum het (verplichte) [schoolveiligheidsplan](#) en [RI&E \(Risico-Inventarisatie en –evaluatie\)](#) op, waarin is beschreven op welke wijze een school zorgdraagt voor de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen, in en rondom het schoolgebouw. Sociale veiligheid is een [pedagogische behoefte](#) van elke school in Brunssum, maar ook een wettelijke verplichting. Het inzetten op preventieve activiteiten (bijvoorbeeld social media gebruik) en een integrale aanpak helpt voorkomen dat leerlingen slachtoffer of veroorzaker worden van (cyber)pesten, geweld, strafbare feiten of ongevallen.

Een overzichtelijk en prettig ingericht [gebouw \(inclusief omgeving\)](#) en duidelijke gedragsregels dragen bij aan een veilige schoolomgeving. Op het gebied van mobiliteit en verkeersveiligheid is de gemeente Brunssum nadrukkelijk aan zet; het borgen van een veilige verkeersroute voor kinderen en ouders. Ook de verkeersveiligheid bij het brengen en halen verdient aandacht. Het inzetten van wijkagenten (die in de wijk zichtbaar zijn) helpt bij het monitoren van de veiligheid rondom de scholen.

Thema 3. Talentontwikkeling

Mensen die in Brunssum (komen) wonen hebben er behoefte aan dat hun kinderen zich kunnen ontplooiën. Dat vraagt om een aanbod van onderwijs en diensten op het gebied van opvang en zorg dat goed aansluit bij actuele [wensen en behoeften](#) van de gebieden. Keuzemogelijkheid en diversiteit zijn daarin binnen de gemeente Brunssum belangrijk en dat is zichtbaar in de breedte van het onderwijsaanbod in grondslagen en onderwijsvormen. Aanbieders geven elkaar de ruimte om eigen keuzes te maken, die het pluriforme aanbod kunnen versterken en houden samen een [kwalitatief hoogwaardig](#) en [onderscheidend aanbod](#) in stand. De gemeente faciliteert waar mogelijk.

Onderwijs, kindpartners en andere maatschappelijke partners in Brunssum bieden [ontplooiingsmogelijkheden](#) voor kinderen en zijn georganiseerd vanuit de vraag c.q. behoefte van het kind. De school is niet langer een plaats waar enkel overdracht van kennis aan groepen kinderen plaatsvindt, maar vooral een plaats waar kinderen [vaardigheden en talenten](#) ontwikkelen. Onderwijs en opvang zien het als hun maatschappelijke taak om kinderen te leren leven en samenleven, met aandacht voor burgerschap, zorg voor de omgeving en het milieu en daarmee het doorbreken van het individualisme.

Scholen zijn vaak natuurlijke [partners in de lokale ontwikkeling](#). Kinderen participeren immers dagelijks in hun eigen omgeving, in de gemeente en in hun wijk of buurt. Daarom werken schooldirecteuren actief aan maatschappelijke inzet in thema's als lokale zorg, gezondheid, cultuur en integratie. Het Primair Onderwijs beschouwt deze omgevingsrelaties als een [pedagogische verantwoordelijkheid](#). Onderwijs en haar kindpartners coördineren programma's, activiteiten en personele inzet met de directe omgeving en verenigingen.

Thema 4. Gelijke kansen

Brunssum wil een goede plek zijn voor kinderen. Partners en de gemeente werken daarom samen aan een [positief klimaat voor opgroeien](#): samen zorgdragen voor gelukkige kinderen. Het is belangrijk om problematiek bij kinderen vroegtijdig te signaleren, of zelfs te voorkomen. Peuteropvang, kinderopvang, consultatiebureau en scholen zijn belangrijke vindplaatsen. Ingezet wordt op optimale [aansluiting tussen onderwijs, opvang en consultatie, team jeugd, zorg- en ondersteuningscoördinatie](#). Partners zien vroegsignalering ook als een opdracht om te komen tot snelle niet-bureaucratische opvolging en ondersteuning zonder wachtlijsten.

Gemeente en jeugdpartners willen een [collectieve aanpak](#) voor hulp en ondersteuning bij problematiek bij kinderen. Ieder vanuit zijn taak en opdracht op zoek naar een aanpak, waarbij expertise en menskracht(ambulant) gedeeld wordt tussen de scholen en kindpartners. Menskracht wordt inzetbaar gemaakt vanuit de specifieke kennis en expertise binnen onderwijs en andere organisaties als jeugdhulp en jeugdzorg, logopedie, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, bibliotheekwerk, tiener-/jeugdwerk, verenigingsleven. De gemeente Brunssum legt dit vast in reguliere afsprakenkaders (o.a. VVE, Samenwerkingsverbanden, Knooppunt, Jeugdteam, Zorg op Maat, beleid schoolbesturen / gemeente). Professionele ondersteuning wordt op basis van gelijkwaardigheid en kansengelijkheid ingezet en is daarmee beschikbaar [voor alle kinderen](#) en hun ouders.

Thema 5. Duurzaamheid

Gemeente, onderwijs en kindpartners streven ernaar dat duurzaamheid een natuurlijk onderdeel wordt van het [primaire proces](#). Programma's voor onderwijs en maatschappelijke verbinding, kennis en expertise van personeel, inzet van management moeten daartoe gericht worden op de overdracht naar leerlingen van kernwaarden op het gebied van een gezond en duurzaam leefklimaat. Scholen, kinderopvang en de gemeente Brunssum hebben immers een rol in de bewustwording van kinderen, om actief te investeren in een [bewuste generatie](#).

De gemeentebrede duurzaamheidsambitie is verbonden met haar historische [sociale en culturele waarden](#). Zo heeft elk gebied van de gemeente Brunssum haar eigen culturele waarden en tradities, die op een heel eigen manier duurzaamheid representeren. Maar vooral is natuurbeleving een gedragen kernwaarde voor duurzaamheid. De groene omgeving biedt kansen om kinderen van jongs af aan [respect voor de natuurlijke leefomgeving](#) bij te brengen. Niet alleen uit zorg voor behoud van de eigen leefomgeving, maar ook als investering in het behoud van de kwaliteit van de regio waarin deze jeugd opgroeit. Kinderen worden [gestimuleerd tot duurzaam denken en doen](#), en ervaren wat zij als individu kunnen bijdragen aan een duurzame omgeving.

Om duurzaamheid geloofwaardig in het curriculum in te passen moet een school zelf zichtbaar duurzaam werken. Bijvoorbeeld door afval te scheiden en door zonne-energie te gebruiken. Waar mogelijk in een duurzaam gebouw. De gemeente Brunssum wil in 2050 [energieneutraal en gasloos](#) zijn en wil daarin samenwerken met bedrijven, instellingen en verenigingen. Dit zal vorm krijgen in [gebouwtechniek](#) (maatregelen aan installaties en gebouwschil) en in [gebouwgebruik](#) door meervoudig gebruik en intensivering van gebruik. Dit vraagt flexibiliteit in inrichting en (gemeenschappelijk) gebruik van voorzieningen.

Inspanningen in duurzaamheid zijn [deels verplicht](#) (Klimaatakkoord, Bouwbesluit), maar daarnaast voelen de gemeente Brunssum en schoolbesturen een [maatschappelijke verantwoordelijkheid](#) om daarin waar mogelijk vooruit te lopen. De huidige onderwijsgebouwen zijn verschillend in aard, omvang en (duurzaamheids-)prestatie. Gemeente en schoolbesturen delen de verantwoordelijkheid om te komen tot een [adequaate en zoveel mogelijk gelijkwaardige kwaliteitsniveau van de gebouwen](#). De ambities hieromtrent moeten gezamenlijk bepaald worden.

Thema 6. Toekomstbestendig inhoudelijk, in maat en bedrijfsvoering

De gemeente, onderwijs en kindpartners realiseren sterke [doorgaande leer- en ontwikkellijnen](#) in Brunssum, voor alle kinderen tussen 0 en 12 jaar, zoals benoemd in het door de gemeenteraad vastgestelde Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2023. Ze richten zich tevens op een krachtige verbinding met het Voortgezet Onderwijs (in het bijzonder met het Compass College) om kinderen goed voor te bereiden op de toekomst. Doorgaande leer- en ontwikkellijnen hebben als doel dat kinderen weinig ontwikkelingsenergie verliezen als zij een overgang maken tussen peuter- / kinderdagopvang en basisschool, tussen basisschool en buitenschoolse opvang, of tussen basisschool en voortgezet onderwijs. Dit vraagt een samenhang in aanpak en visie op de ontwikkeling van een kind.

Gestreefd wordt naar een complete dienstverlening zonder (een te ervaren) 'knip', waarbij [professionals werken als één team](#) in het ondersteunen van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Daarvoor is een goede [programmatische aansluiting of integratie](#) nodig. Daarnaast (en minstens zo belangrijk) maken professionals [procesafspraken](#) om die doorgaande leerlijnen te bewaken. Deze afspraken worden tussen professionals op het niveau van het gebied c.q. de locatie gemaakt. De gemeente Brunssum bewaakt en ondersteunt deze op lokaal niveau. Om de doorgaande leerlijn zo optimaal mogelijk te realiseren en kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen, wordt gewerkt aan het realiseren van twee Integrale Kindcentra in Brunssum.

[Overgangen](#) binnen leer- en ontwikkelijn krijgen zo organisch mogelijk vorm en worden besproken en begeleid door het team van professionals met ouders en kind. De warme overdracht wordt gerealiseerd via professionals en het ondersteuningsteam, altijd in overleg met ouders (en het kind). Het fysiek aanwezig zijn van functies en professionals [op één locatie](#) versterkt deze inhoudelijke samenwerking, omdat zo expertise laagdrempelig beschikbaar is. [Informatie over het kind](#) wordt integraal verzameld, geborgd en toegepast om maximaal te kunnen ondersteunen in de ontwikkeling van elk kind.

Gezien de veelheid aan partners dat het aanbod van voor- en buitenschoolse voorzieningen aanbiedt in de gemeente Brunssum, wordt gezocht naar een [organisatievorm waarin partners meer verbinding met elkaar hebben](#). De gemeente Brunssum heeft daarin een belangrijke faciliterende rol.

5

Ordenings- principes

Een integraal huisvestingsplan voorziet in vragen van schoolbesturen in het kader van zorgplicht, in een breder perspectief dan procedures in de gemeentelijke verordening toelaten. In een IHP worden toekenningen niet gebaseerd op hetgeen incidenteel nodig of verplicht is. Partijen maken afspraken voor de **langere termijn**. Daardoor worden investeringen beter in de tijd en efficiënter gerealiseerd. Tevens zijn de investeringen vooruit te plannen, waardoor ze in de financiële ruimte van gemeente en van maatschappelijke partners passen. Een IHP geeft een nieuwe, meer toekomstvast dimensie aan zorgplicht en creëert voor gemeente, schoolbesturen, ouders en leerlingen zekerheid en continuïteit.

Afspraken in het Integraal Huisvestingsplan Brunssum hebben hun oorsprong in de lokale samenwerking, zijn gebaseerd op de visie op onderwijs en opvang (hoofdstuk 4) en maken gerichte keuzen in wettelijke en andere kaders (hoofdstuk 3). Om de brug naar de praktijk te slaan, zijn in dit hoofdstuk vier ordeningsprincipes beschreven die de huisvestingskeuzes voor onderwijs bepalen en die als meetlat dienen voor huisvestingsinvesteringen op de kortere en langere termijn.

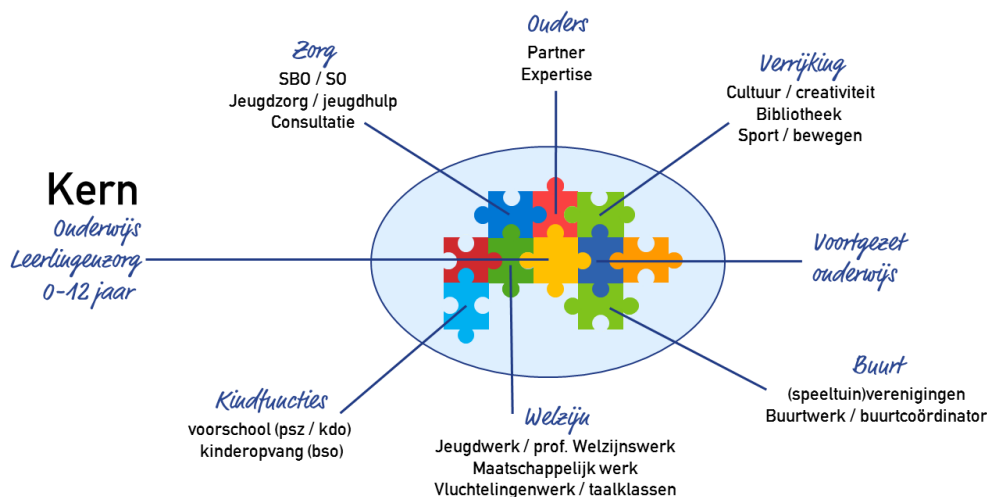
Principe 1: Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in (speciaal) onderwijs, kinderopvang, zorg en welzijn handelen in goede samenwerking op vragen en uitdagingen van betrokken ouders en kinderen. Dit vraagt maatgerichte producten en diensten voor kinderen van 0 tot 12 jaar, afgestemd op de behoeften in de wijk. Gekozen wordt voor een compleet en bestendig aanbod in onderwijs en aanpalende kindfuncties conform samenwerkingsconcept 'kindcentrum'.

In de gemeente Brunssum is het (integraal) kindcentrum een voorziening voor het kind (en de ouders) waarin opvang, onderwijs, welzijn en zorgpartners samenwerken. Gewerkt wordt op basis van een gezamenlijke pedagogische visie.

Samen bieden zij een integraal aanbod voor educatie en vrije tijd, voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Het kindcentrum is op één plek gevestigd, heeft ruime openingstijden (van 7.30 – 18.30 uur) en is het hele jaar geopend met uitzondering van de feestdagen.

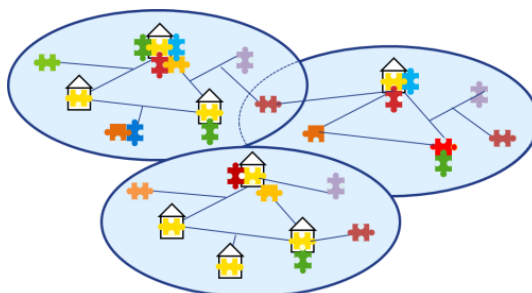
Het hebben van een geïntegreerd dienstenpakket op één locatie kan aan inhoudelijke samenwerking waarde toevoegen door het delen van ruimte, door het afstemmen van tijden en voorzieningen en door het toevoegen van ondersteunende elementen. Het uiteindelijke doel is dat het kindcentrum een belangrijke **verbindende functie in de wijk** vervult. Om deze functie te bereiken is het van belang dat deze integrale kindcentra ook ruimte bieden voor sport, cultuur, bibliotheek, taalscholing voor ouders e.a. Een sluitend netwerk van voorzieningen op wijkniveau:

De gemeente Brunssum en onderwijspartners investeren in huisvesting op één locatie indien inhoudelijke samenwerking tussen schoolbesturen en maatschappelijke partners de **continuïteit versterkt**. Waar bundeling in beeld komt, is de intentie van langjarige samenwerking een belangrijk criterium. Daarbij wordt ervoor gewaakt dat dwingende afhankelijkheden tussen individuele partners ontstaan, die een eigen afweging van partners ten aanzien van continuïteit verhinderen.

Principe 2: Bereikbaar verspreid over de gemeente

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in onderwijs, kinderopvang, welzijn en zorg kiezen ervoor dat hun producten en diensten goed **toegankelijk** en **bereikbaar** zijn. Om dit te borgen moeten **gebouwen** modern onderwijs optimaal faciliteren en aan alle wettelijke eisen voldoen; een gemeentebrede huisvestingsportefeuille waarin vraag en aanbod van ruimte met elkaar in balans zijn. Bij nieuwbouw betekent dat zoveel mogelijk flexibiliteit; met aandacht voor gedeeld ruimtegebruik en mogelijk toekomstige verandering van gebruikers. In dit licht is ook het huisvesten van meerdere scholen in één gebouw mogelijk.

Belangrijk facet is een goede **spreading** over het grondgebied van de gemeente Brunssum. Primair geldt deze toegankelijkheid voor de kinderen uit de eigen gemeente, maar waar relevant nemen partijen ook, in overleg met **buurgemeenten**, verantwoordelijkheid voor kinderen uit kernen van buurgemeenten. Bijzonder voorbeeld is de gereformeerde basisschool Benjamin, met haar bovenregionale functie. Scholen moeten bereikbaar zijn in of nabij de directe woonomgeving, voorzien van de gevraagde kwaliteiten in die omgeving waardoor migratie naar elders beperkt kan worden. Voor vraag naar bovenlokale profilering (PO, SO, VO) vindt ook herkomst c.q. verwijzing buiten het gebied plaats. Startpunt van het IHP is de bestaande situatie aan onderwijslocaties.

Principe 3: Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners in onderwijs, opvang, welzijn en zorg maken op lokaal niveau huisvestingskeuzes tussen **maatschappelijke verwachtingen en toekomstvastе betaalbaarheid**. Bijvoorbeeld op thema's als duurzaamheid en kwaliteit, die momenteel sterk in ontwikkeling zijn. Overheid, onderwijs- en kindpartners hebben een open houding en geven elkaar inzicht in de **Total Cost of Ownership** van een gebouw. Daardoor worden investeringen op een verstandige manier gebundeld aan inkomsten en uitgaven (exploitatie en onderhoud). Keuzes in het IHP moeten immers inzicht bieden in de vraagstukken voor de langere termijn en investerings- / uitvoeringsplannen moeten een langjarig perspectief bieden. Dit vraagt commitment van de gemeente Brunssum om vanuit zorgplicht verantwoordelijkheid te nemen voor onderwijshuisvestingsvragen via gerichte investeringen in nieuwbouw/renovatie of bijkomende exploitatie-ondersteuning. Het vraagt ook **commitment** van schoolbesturen om recht te doen aan investeringen door helderheid te bieden ten aanzien van toekomstperspectieven van de scholen in het gebied. Beide moeten met elkaar in balans zijn.

- De gemeente Brunssum neemt **langjarige verantwoordelijkheid** voor onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs. Ontwikkelingen in de **basisgeneratie** binnen de gemeente zijn bepalend met als perspectief het leerlingenpotentieel in 2035.
- De gemeente Brunssum investeert in onderwijshuisvesting (nieuwbouw c.q. uitbreiding, renovatie met levensduurverlenging van 25 jaar) indien het schoolbestuur zich aan een **continuïteitsambitie committeert** voor tenminste de helft van de te bereiken (verlengde) afschrijvingstermijn.
- Partners kiezen voor (door-)ontwikkeling van de accommodaties tot **klimaatneutrale voorzieningen in 2050** en nemen daarom als scope voor dit IHP een termijn van 30 jaar. Gemeente en schoolbesturen maken op basis van Total Cost of Ownership afspraken over de (investerings-)kosten voor het bereiken van energieneutraliteit. Schoolbesturen dragen bij door mee te investeren (installaties, energieopwekking, isolatie) aan bovenwettelijke voorzieningen als de terugverdientijd daarvan door een gunstigere exploitatie minder is dan 5 jaar. Wanneer wettelijke voorwaarden voor een dergelijke investering verruimd worden, committeren schoolbesturen zich aan deze wettelijke voorwaarden.

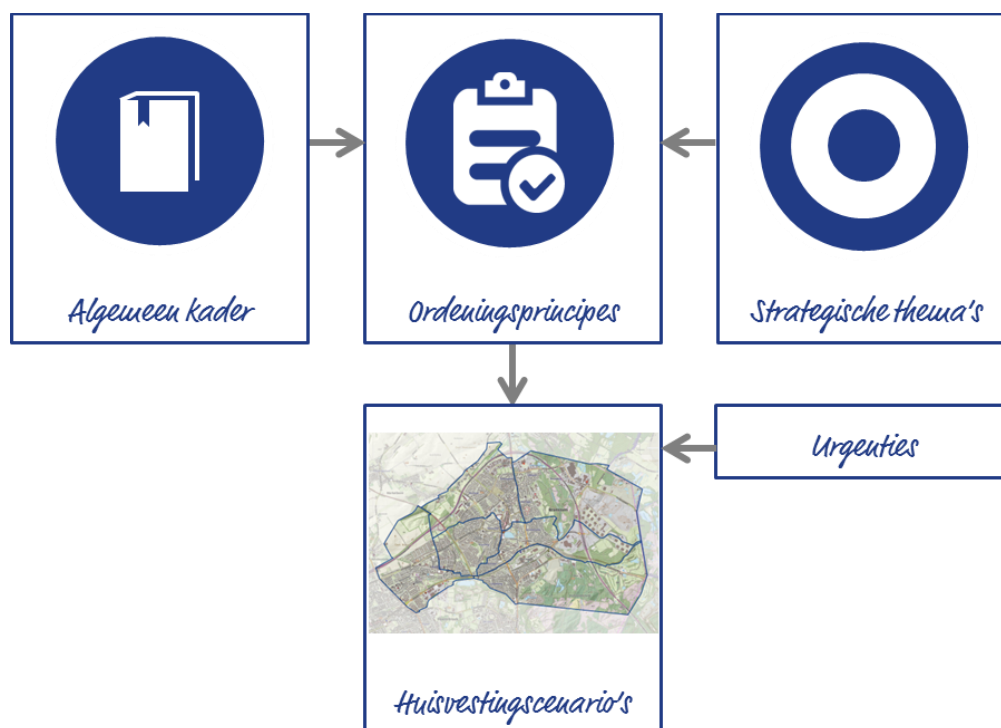
Principe 4: Ruimte (laten) voor pluriformiteit

De gemeente Brunssum en maatschappelijke partners faciliteren goed onderwijs. Schoolbesturen krijgen de ruimte om een **bijzonder profiel te ontwikkelen** waarmee kinderen en ouders in Brunssum iets te kiezen hebben: een school met een specifieke onderwijsvisie, een school die aansluit bij de capaciteiten, interesses en **talenten** van het kind of een school met een bijzondere grondslag. Schoolbesturen en hun partners kiezen specifiek en gericht voor de eigen omgeving en de eigen doelgroep. Daardoor kunnen voorzieningen in de verschillende wijken van de gemeente Brunssum afwijken en elkaar inhoudelijk aanvullen. Dit ordeningsprincipe kan ertoe leiden dat een voorziening ruimte krijgt om af te wijken van de overige ordeningsprincipes, met name in principe 1 (brede kindvoorzieningen) en principe 3 (toekomstvast in robuuste omvang). Schoolbesturen zijn over specifieke keuzes **transparant**, zodat **interbestuurlijk overleg** mogelijk wordt.

6

Huisvestings- maatregelen

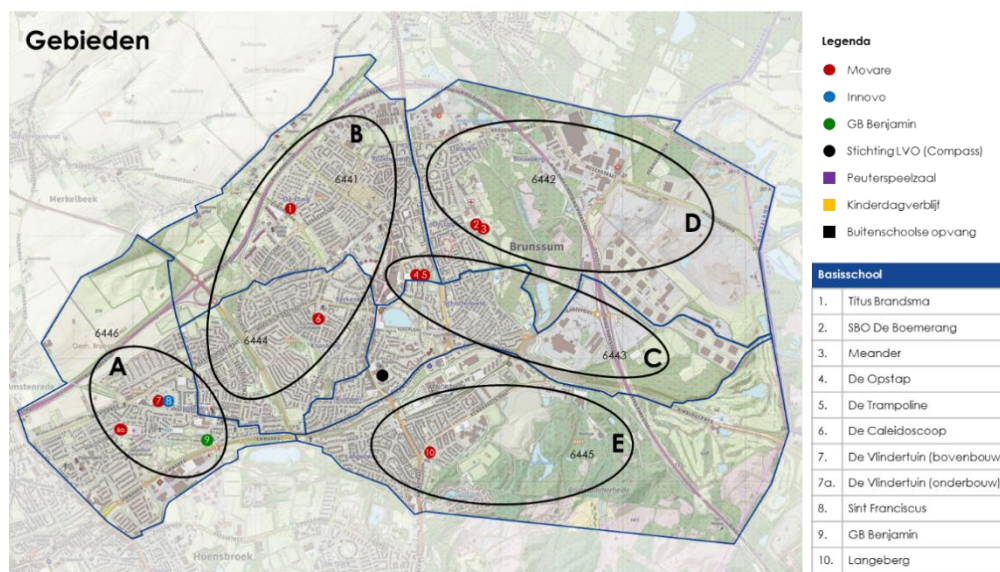
In hoofdstuk 2 is de huidige situatie van onderwijs en opvang in Brunssum beschreven. Belangrijk onderdeel zijn de uitkomsten van de functionele en gebouwelijke scan. Met behulp van deze scan is de huidige onderwijshuisvesting in Brunssum op een aantal onderwerpen beoordeeld om tot prioriteiten te komen. In dit hoofdstuk wordt het bestaande aanbod afgezet tegen de ordeningsprincipes uit hoofdstuk 5. Dit biedt inzicht in de wijze waarop de locaties voor onderwijs en kinderopvang voldoen aan de ordeningsprincipes en geeft de belangrijkste huisvestelijke prioriteiten voor de komende jaren.

Algemeen

Het IHP heeft als startpunt de bestaande situatie van de schoollocaties in relatie tot het voedingsgebied c.q. herkomst van leerlingen. Het voortgezet onderwijs vormt geen onderdeel van voorliggend integraal huisvestingsplan. De gemeente Brunssum is op basis van leerlingenstromen en natuurlijke barrières in diverse voedingsgebieden verdeeld, zie onderstaande afbeelding. Belangrijk aspect is bereikbaar onderwijs in een goede spreiding over de gemeente, waarbij keuzevrijheid blijft gewaarborgd. Brunssum neemt in het primair onderwijs de verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting voor de volledige eigen basisgeneratie van de gemeente. Indien relevant nemen partners ook verantwoordelijkheid voor kinderen vanuit de regio.

Onderwijsstichting Movare heeft de intentie uitgesproken om met SBO De Boemerang een andere richting inslaan: de school gaat onderwijs geven aan een beperkt aan leerlingen (circa 40-50 leerlingen). De overige leerlingen stromen uit naar het reguliere onderwijs, waar met behulp van (onder andere) schakelklassen in specifieke behoeften wordt voorzien. Voor een ander deel van de huidige leerlingen van SBO De Boemerang is uitstroom naar speciaal onderwijs (SO) voorzien.

Gebied	Brunssum	Basisscholen	Leerlingenprognose 2035
Gebied A	West	De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin	520
Gebied B	Noord	Titus Brandsma, De Caleidoscoop	360
Gebied C	Centrum	De Opstap, De Trampoline	355
Gebied D	Oost	Meander	190
Gebied E	Zuid	Langeberg	205
Totaal			1.630
Gebied C	Centrum	SBO De Boemerang	100

* Gebaseerd op gegevens Pronexus

Hoewel basisschool De Caleidoscoop in postcode 6444 is gelegen, en daartoe tot een ander gebied behoort, worden de basisscholen Titus Brandsma (Movare) en De Caleidoscoop (Movare) in gebied B (Brunssum-Noord) meegenomen. De basisscholen zijn op ongeveer vijf minuten rijafstand van elkaar gelegen en bedienen, conform de leerlingenstromen, met name het voedingsgebied Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum (aan de westzijde). Daarbij hebben beide schoollocaties te maken met dalende leerlingenaantallen, een slechte bouwkundige staat van de gebouwen en onvoldoende aansluiting op de vastgestelde visie op onderwijs. Dit vraagt om een gezamenlijke, toekomstbestendige aanpak.

Uitgangspunt is dat maatregelen uit zorgplicht in permante voorzieningen worden gerealiseerd. Tijdelijke huisvestingsvraagstukken worden, waar mogelijk, met tijdelijke efficiënte maatregelen uitgevoerd.

Gebied A: Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin)

Brunssum-West heeft 7.130 inwoners, waarvan ongeveer 380 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs vormen. Circa 75% van de 4-12 jarigen uit het gebied kiest voor de basisscholen in Brunssum-West, 16% stroomt uit naar andere gemeenten (met name naar Heerlen en Beekdaelen). GB Benjamin zorgt met haar bijzonder profiel voor regionale instroom naar het gebied.

BS De Vlindertuin (onderbouw)			BS De Vlindertuin (bovenbouw)		
Onderwijs	4,2	Ruim Voldoende	Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende
Ruimte	2,5	Matig	Ruimte	2,8	Matig
Omgeving	3,0	Matig	Omgeving	4,5	Ruim Voldoende
Bouwkundig	2,4	Matig	Bouwkundig	4,5	Ruim Voldoende
Totaalscore	3,0	Voldoende	Totaalscore	4,2	Ruim Voldoende

BS Sint Franciscus			GB Benjamin		
Onderwijs	4,5	Ruim Voldoende	Onderwijs	2,2	Matig
Ruimte	3,5	Voldoende	Ruimte	4,3	Ruim Voldoende
Omgeving	4,3	Ruim Voldoende	Omgeving	2,3	Matig
Bouwkundig	4,8	Ruim Voldoende	Bouwkundig	1,6	Onvoldoende
Totaalscore	4,3	Ruim Voldoende	Totaalscore	2,6	Matig

De Vlindertuin (Movare), Sint Franciscus (Innovo) en Benjamin (Vereniging tot Stichting en Instandhouding van scholen met de bijbel op Gereformeerde Grondslag) zijn op korte afstand van elkaar gehuisvest. De Vlindertuin is op twee locaties gevestigd. De onderbouw (groepen 1 tot en met 4) is in een apart gebouw aan de Ir. de Katstraat gehuisvest, de bovenbouw (groepen 4 tot en met 8) is samen met basisschool Sint Franciscus onderdeel van bredeschool Treebeek aan de Wijenweg.

Conform de **functionele en gebouwelijke scan** heeft GB Benjamin een score matig, de onderbouw van De Vlindertuin een score voldoende en de twee locaties in bredeschool Treebeek (bovenbouw De Vlindertuin en Sint Franciscus) een score ruim voldoende. De gebouwsituatie voor gereformeerde basisschool Benjamin behoeft aandacht. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Basisscholen De Vlindertuin (bovenbouw) en Sint Franciscus zijn sinds 2015 samen met POV Hummelhutje en BSO Treebeek gehuisvest in bredeschool Treebeek, eigendom van de gemeente. Het bewegingsonderwijs is georganiseerd in de naastgelegen Sporthal Treebeek. Hier worden ook de gymlessen voor GB Benjamin verzorgd. Het leerlingenaantal van de bredeschool blijft constanter dan bij de bouw werd verwacht. Daardoor is de onderbouw van De Vlindertuin op een andere locatie gehuisvest. Zij maken voor het bewegingsonderwijs gebruik van het inpandige speellokaal. Gereformeerde basisschool Benjamin is op bijna 600 meter afstand van bredeschool Treebeek gesitueerd, zonder inpandige kindfuncties.

Naast onderwijs zijn in het gebied peuteropvang en buitenschoolse opvang gevestigd. Hiermee voorziet het gebied in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar. In Brunssum-West is geen kinderdagopvang gevestigd.

Conclusie: Het aanbod is niet compleet. Kinderdagopvang is niet beschikbaar in het gebied. Partners ambiëren versterking van het aanbod en zoeken daarvoor een nauwe, inhoudelijke samenwerking.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Treebeek is in een jonge wijk gelegen, met veel gezinswoningen (zowel sociale huur als dure koop) en een diverse leerlingenpopulatie. De basisscholen hebben niet primair Brunssum-West als voedingsgebied, gemiddeld komt slechts 45% van het leerlingenaantal uit het gebied. Ongeveer 34% is woonachtig in de andere gebieden van Brunssum (met name in het centrum), 21% in omliggende gemeenten.

GB Benjamin dient, vanwege haar identiteit, de gehele regio. Het is de enige gereformeerde basisschool in Limburg, waardoor zij een beperkt aantal leerlingen uit de directe omgeving aantrekt. Bijna 43% van de leerlingen is woonachtig in omliggende gemeenten, met name in Heerlen en Beekdaalen.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De huidige bezetting van de scholen in Brunssum-West is 636 leerlingen. Conform prognoses van Pronexus (juli 2019) bedraagt het leerlingenpotentieel (over 15 jaar) circa 520 leerlingen; 260 leerlingen De Vlindertuin, 140 leerlingen Sint Franciscus en 120 leerlingen GB Benjamin. Hiermee daalt het leerlingenaantal op de scholen gedurende de komende jaren, waarbij wordt opgemerkt dat de leerlingenaantallen minder sterk zijn gedaald dan voorheen werd verwacht. Het leerlingenaantal voor GB Benjamin is op teldatum 1 oktober 2020 positiever dan de leerlingenprognoses voorspelden. Eigen prognoses gaan uit van een stijging met 15 leerlingen per jaar en de school verwacht dat deze stijging hoger kan uitpakken. Dit kan consequenties hebben voor de andere scholen in het gebied.

GB Benjamin heeft een normatief ruimtetekort van ongeveer 80 m² bvo (één groepslokaal). De andere twee basisscholen in Brunssum-West ervaren wel ruimtetekort, terwijl de normatieve ruimtebehoefte volstaat met de gebouwcapaciteit. Sint Franciscus heeft vooral een tekort aan kleine ruimten. Voor De Vlindertuin wordt het ruimtetekort veroorzaakt door de wens van de school om groep 4 bij de bovenbouw te huisvesten (en niet bij de onderbouw), daar dit beter aansluit bij het inhoudelijk onderwijsprogramma.

Gezien de leeftijd en kwaliteit van bredeschool Treebeek (2015) is er op deze locatie op technische gronden geen sprake van zorgplicht binnen de voorliggende IHP-periode. De onderbouw van De Vlindertuin (1989) en GB Benjamin (1933 en 1984) zijn in oudere gebouwen gehuisvest. Daarmee voldoen de gebouwen op termijn niet aan de voorschriften die gaan gelden voor de klimaateisen van 2050. Voor de lange termijn (na de IHP periode) moet, met name voor GB Benjamin, rekening worden gehouden met aanpassing van het gebouw aan nieuwe voorwaarden met betrekking tot klimaatprestaties en binnenklimaat. Opgemerkt wordt dat op het dak van GB Benjamin zonnepanelen zijn gerealiseerd, terwijl de bouwtechnische staat van het gebouw in slechte staat verkeert.

Conclusie: Goed toekomstperspectief. **Kanttekening:** Gezien de bouwtechnische staat van het gebouw van GB Benjamin dient voor de lange termijn een andere oplossing gezocht te worden.

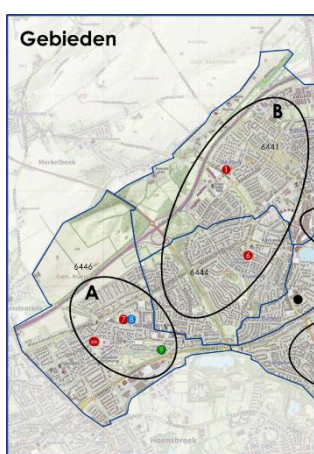
Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

Elke school heeft een eigen (pedagogisch-didactisch) profiel, onderscheidend ten opzichte van elkaar. GB Benjamin heeft een bijzondere grondslag en bereikt daarmee een regionaal voedingsgebied. De school voorziet in een bijzonder profiel die aansluit bij de capaciteiten, interesses en talenten van kinderen in de omgeving. Uitgangspunt is dat alle drie de scholen gehandhaafd blijven.

Conclusie: Diverse, passende onderwijsconcepten gewaarborgd.

Advies

De scholen in het voedingsgebied Brunssum-West zijn bereikbaar gesitueerd en bedienen bij het gebied passende onderwijsprofielen. Het gebied biedt voldoende perspectief voor een toekomstvaste brede kindvoorziening. De partners dienen gezamenlijk te onderzoeken in hoeverre het wenselijk is om het aanbod in het gebied aan te vullen met kinderdagopvang.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

Het huisvesten van basisschool De Vlindertuin op twee locaties is geen wenselijke situatie. Het leidt tot onderwijskundige en functionele verliezen voor de school. Om aan de ordeningsprincipes te voldoen, dient de bredeschool ruimte te bieden voor de onderbouw van De Vlindertuin. Dit dient in een businesscase nader te worden onderzocht. In deze businesscase wordt tevens onderzocht of de vrijkomende locatie aan de Ir. de Katstraat ter beschikking kan worden gesteld aan GB Benjamin.

Gebied B: Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop)

Brunssum-Noord heeft 6.585 inwoners. Hiervan vormen 890 kinderen de basisgeneratie van het primair onderwijs: 425 kinderen uit postcode 6441 en 465 kinderen uit postcode 6444. Slechts 39% van deze kinderen uit Brunssum-Noord kiezen voor de twee basisscholen in het gebied, 19% kiest de basisscholen in Brunssum-Centrum, 12% stroomt uit naar overige gemeenten (met name Heerlen en Beekdaalen).

De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor de basisscholen een lage score in vergelijking met de andere schoolgebouwen in de gemeente Brunssum. Beide

scholen hebben een significante en groeiende normatieve leegstand. De schoolgebouwen zijn meer dan vijftig jaar oud, daardoor afgeschreven en vanuit bouwkundig, functioneel en technisch perspectief aan levensduurverlengende renovatie of vervanging toe. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

BS Titus Brandsma				BS De Caleidoscoop			
Onderwijs		3,5	Voldoende	Onderwijs		3,3	Voldoende
Ruimte		2,0	Onvoldoende	Ruimte		2,3	Matig
Omgeving		3,3	Voldoende	Omgeving		4,5	Ruim Voldoende
Bouwkundig		2,0	Onvoldoende	Bouwkundig		2,2	Matig
Totaalscore		2,7	Matig	Totaalscore		3,1	Voldoende

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Basisschool Titus Brandsma en basisschool De Caleidoscoop behoren (in voortliggend IHP) tot het gebied Brunssum-Noord. Beide basisscholen voorzien in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar. Naast onderwijs zijn in de gebouwen peuteropvang (Pukkio en Pinokkio) en buitenschoolse opvang (Titus Brandsma en De Caleidoscoop) gevestigd, waar een actieve in pandige samenwerking mee is gerealiseerd. Het bewegingsonderwijs van basisschool Titus Brandsma wordt in Sporthal Microhal gegeven. Voor basisschool De Caleidoscoop wordt het bewegingsonderwijs in bredeschool Centrum georganiseerd, op circa 15 minuten loopafstand.

In het gebied zijn ook drie zelfstandige kindvoorzieningen gelegen: twee voorzieningen voor kinderdagopvang (Sport Sjoepkerke en Agrarisch PimPamPoentje) en één voorziening voor buitenschoolse opvang (Sport Sjoepkerke). Hiermee beschikt het gebied over een volledig aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Er bestaat een goede samenwerking met de separaat gehuisveste kindvoorzieningen.

Conclusie: Niet compleet. Kinderdagopvang is buiten de basisscholen gehuisvest. Echter, compleet aanbod binnen het gebied beschikbaar. Het bewegingsonderwijs van De Caleidoscoop wordt weliswaar niet in de nabije omgeving aangeboden maar de aangeboden voorzieningen bevinden zich binnen de afstandsregels van de wet. **Kanttekening:** Het gebied beschikt over het benodigde aanbod om te komen tot een kindcentrum.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Basisschool Titus Brandsma is in de wijk Brunssum-Noord gelegen. Deze wijk is in de jaren '60-'70 flink gegroeid en kenmerkt zich door een brede populatie. In de nabije omgeving van de school beschikken de woningen over uiteenlopende WOZ-waardes (nabijheid van een flat tot vrijstaande woningen). De Caleidoscoop, gelegen in de wijk Fatima, is van oudsher verbonden aan de katholieke kerk. Deze samenwerking met de kerk is losgelaten; de school fungeert nu als zelfstandige school. De school bevindt zich in een gevarieerde wijk, en beschikt over een andere leerlingenpopulatie als Titus Brandsma. Ouders kiezen bewust voor deze traditionele school met moderne tinten.

Hoewel de basisscholen een andere leerlingenpopulatie aantrekken, hebben ze primair Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum (aan de westzijde) als voedingsgebied. Bijna 79% van de leerlingen is woonachtig in het gebied, ongeveer 13% is afkomstig uit andere gebieden van Brunssum en 8% van de leerlingen woont in een andere gemeente.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 beschikken de scholen gezamenlijk over 437 leerlingen. Geprognosticeerd is dat de basisscholen in het gebied in 2035 een leerlingenpotentieel van 362 leerlingen hebben: 206 leerlingen De Caleidoscoop en 156 leerlingen Titus Brandsma. Hiermee is de komende jaren sprake van een flinke afname van het leerlingenaantal in het gebied, waardoor het huidige normatieve ruimteoverschot in de toekomst alsnog blijft toenemen (tot circa 1.300 m² bvo).

Hoewel de normatieve ruimtebehoefte doet vermoeden dat beide basisscholen kampen met een flinke overmaat, blijkt in de praktijk weinig sprake van leegstand (onder andere door de inpandige kindfuncties). De basisscholen zijn in een inefficiënt gebouw gehuisvest, veroorzaakt door de aanwezigheid van niet-functionele ruimte(n). De schoolgebouwen kenmerken zich als een traditioneel gebouw; brede gangen waaraan de lokalen zijn gesitueerd. Deze gebouwstructuur belemmert de scholen in het uitdragen van hun onderwijsconcept. Daarnaast zijn – ten behoeve van Passend Onderwijs – steeds meer aanpalende functies nodig, ter ondersteuning van de onderwijsbehoefte. Daartoe zijn kleine ruimten gewenst, die momenteel onvoldoende aanwezig zijn.

Het schoolgebouw van basisschool Titus Brandsma is in 1968 gerealiseerd, dat van basisschool De Caleidoscoop in 1965. Afgelopen jaren hebben de gemeente Brunssum en schoolbestuur Movare een inspanning geleverd voor het opknappen van beide schoolgebouwen. In 2014 heeft een functionele aanpassing van het gebouw van basisschool Titus Brandsma plaatsgevonden (geen levensduurverlengende renovatie). Het gebouw van basisschool De Caleidoscoop is in 2006 aangepast en uitgebreid met vier lokalen. Echter, in de basis zijn beide schoolgebouwen oud en kampen de scholen met een groeiende normatieve leegstand. Kijkend naar het bouwkundig perspectief van de bestaande gebouwen is er onvoldoende kwaliteit om ze aan te passen aan moderne onderwijsseisen en zijn gezien de leeftijd (afgeschreven) en de gebouwelijke kwaliteit aan vervanging toe.

Conclusie: Voldoet niet. Beide schoolgebouwen zijn te groot, kwalitatief en functioneel achterhaald. Gezien de slechte bouwtechnische staat van de gebouwen dient op termijn een andere oplossing gezocht te worden. **Kanttekening:** De onderwijskwaliteit van beide scholen is op orde door gerichte investeringen van het schoolbestuur en de gemeente Brunssum. Ook voor de toekomst ziet het schoolbestuur het onderwijsaanbod van beide scholen als een belangrijk onderdeel van het aanbod in de gemeente.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

Beide scholen in het gebied hebben een katholieke denominatie, maar hanteren een ander onderwijsconcept. Titus Brandsma en De Caleidoscoop hebben de voorkeur voor het actief betrekken van de wijk bij de school, maar dat laten de huidige gebouwen niet toe.

Binnen de visie van Titus Brandsma wordt het gedachtengoed van Opeduca omarmd en ingezet op "Gezonde school van de toekomst". Vanuit deze gedachte de nieuwgierigheid aantonen en kinderen buiten school de verbinding laten zoeken. Daartoe biedt de school een klassendoorbrekend onderwijsconcept, waarmee ze een onderscheidend en uniek aanbod bieden in de gemeente Brunssum. De kinderen krijgen een dagritme aangeboden met voldoende onderwijstijd, sport, bewegen, spelen en aandacht voor gezonde voeding. Ouders kiezen bewust voor de rust en regelmaat op basisschool De Caleidoscoop. De school hanteert een meer traditionele aanpak, gecombineerd met moderne tinten.

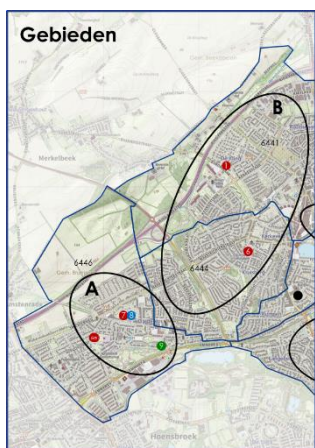
Conclusie: Onderscheidende en unieke onderwijsconcepten aanwezig.

Advies

Het aanbod aan onderwijs en kinddiensten in het gebied is voldoende, goed gespreid en vaak samenhangend gehuisvest en sluit daarmee in belangrijke mate aan op de ordeningsprincipes. Beide gebouwen zijn echter kwalitatief achterhaald en vragen een investering in aanpassing c.q. nieuwbouw om de normatieve leegstand terug te dringen en de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren.

Kijkend naar de (dalende) leerlingenaantallen van beide basisscholen, de (slechte) bouwkundige staat van de gebouwen en de vastgestelde visie op onderwijs, is het wenselijk om de scholen (op termijn) samen te voegen op één (nieuwe) strategisch gekozen locatie in het gebied.

Hierbij de mogelijkheid open houden om op lange termijn te groeien tot één school.

Basisschool
1. Titus Brandsma
2. SBO De Boemerang
3. Meander
4. De Opstap
5. De Trampoline
6. De Caleidoscoop
7. De Vlindertuin (bovenbouw)
7a. De Vlindertuin (onderbouw)
8. Sint Franciscus
9. GB Benjamin
10. Langeberg

Schoolbestuur, schooldirecteuren en gemeente dienen in een businesscase gezamenlijk de benodigde voorbereidingen te treffen, in afstemming met kindpartners. In de tussentijd, op korte termijn, behoeft de ruimtelijke overmaat van de gebouwen aandacht. Voorgesteld wordt om samen te onderzoeken op welke manier de leegstand kan worden gereduceerd.

Gebied C: Brunssum-Centrum (De Opstap, De Trampoline)

In Brunssum-Centrum wonen ongeveer 7.310 inwoners, waarvan 425 kinderen tot de basisgeneratie behoren. Bijna 31% van deze kinderen kiest voor één van de basisscholen in het gebied. Ook kiezen kinderen voor Brunssum-Noord (36%) of omliggende gemeenten (16%), met name Heerlen of Beekdaalen.

BS De Opstap			BS De Trampoline		
Onderwijs		4,8 Ruim Voldoende	Onderwijs		4,7 Ruim Voldoende
Ruimte		4,8 Ruim Voldoende	Ruime		4,5 Ruim Voldoende
Omgeving		4,3 Ruim Voldoende	Omgeving		4,3 Ruim Voldoende
Bouwkundig		4,8 Ruim Voldoende	Bouwkundig		4,8 Ruim Voldoende
Totaalscore		4,7 Ruim Voldoende	Totaalscore		4,6 Ruim Voldoende

De twee basisscholen in het gebied, De Opstap (Movare) en De Trampoline (Movare), behoren tot de bredeschool Centrum. De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor beide basisscholen een goede score (ruim voldoende) in verhouding tot de andere schoolgebouwen in de gemeente Brunssum. Het gebouw dateert uit 2016 en voorziet in de ruimtelijke,

functionele en technische wensen van de onderwijsconcepten. Voor de volledige beschrijving van de scan wordt verwezen naar bijlage 2.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

Het gebied heeft een aanbod in het primair onderwijs van twee basisscholen en diverse aanvullende kinddiensten. Basisscholen De Opstap en De Trampoline zijn sinds 2016 samen met POV Bij de Handjes, KDV De Springplank en BSO De Springplank in bredeschool Centrum gehuisvest. Hiermee voorziet bredeschool Centrum in een aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar in doorlopende leerlijnen georganiseerd. Kinder Opvang Parkstad heeft behoefte aan meer ruimte dan het huidige aanbod. Er zijn geen uitbreidingsmogelijkheden richting de school, waardoor met CMWW gebruik wordt gemaakt van één ruimte. Het bewegingsonderwijs voor de basisscholen wordt in de in pandige gymzalen verzorgd. Het gebouw is in eigendom van Woningstichting Weller en de gemeente is vanuit wettelijke zorgplicht hoofdhuurder van het gebouw. In de nabije omgeving zijn geen andere kindvoorzieningen gevestigd.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in één gebouw als in het gebied. Er is wel behoefte aan meer ruimte voor de kinderopvang.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Centrum is centraal gelegen in de gemeente Brunssum. De basisscholen zijn in de gemeenschap gepositioneerd en goed bereikbaar. Basisschool De Opstap heeft een gemengde leerlingenpopulatie. Autochtone en allochtone kinderen werken en leren met elkaar, in kleine vaste groepen.

De gebruikers van de bredeschool komen uit de hele gemeente, ruim 90% van de leerlingen is woonachtig in de gemeente Brunssum en slechts 33% is woonachtig in het centrum. Daarnaast is er een toestroom vanuit postcode 6443 (ongeveer 23%), waar geen basisschool is gesitueerd. Bijna 10% van de leerlingen komt uit een andere gemeente, met name uit Heerlen en Beekdaalen. De scholen zijn, gezien hun omvang, herkenbaar en relevant.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

De twee basisscholen in het gebied telden op 1 oktober 2019 gezamenlijk 396 leerlingen: 228 leerlingen De Opstap en 168 leerlingen De Trampoline. Volgens de prognoses van Pronexus hebben de basisscholen in 2035 een leerlingenpotentieel van 357 leerlingen en is sprake van een significante leerlingendaling. Het gebouw kent op korte termijn ruimtetekort, die – ondanks de krimp – op lange termijn blijft bestaan.

Het gebouw van bredeschool Centrum is in het verleden ontwikkeld met het oog op een krimpende leerlingenpopulatie. Op beide scholen is echter sprake geweest van leerlingengroei. Basisschool De Opstap heeft oorspronkelijk acht lokalen, terwijl de school in schooljaar 2019-2020 tien groepen heeft. Om deze reden wordt het handvaardigheidslokaal ingezet als leslokaal en maakt groep 1 gebruik van de ruimte van de buitenschoolse opvang. Hoewel het leerlingenaantal de komende jaren zal afnemen, blijft de school uit negen groepen bestaan.

Het gebouw van bredeschool Centrum dateert uit 2016 en is volgens de bouwvoorwaarden uit die tijd gerealiseerd (niet BENG). In het voorliggende huisvestingsprogramma zijn geen investeringen te verwachten. Op langere termijn moet rekening worden gehouden met de wenselijkheid om in het gebouw te investeren in klimaatprestaties en binnenklimaat.

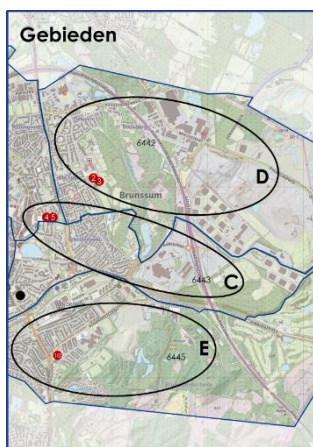
Conclusie: Het gebouw voldoet. **Kanttekening:** Het schoolbestuur en de gemeente Brunssum dienen het ruimtetekort van basisschool De Opstap te monitoren. Kinder Opvang Parkstad ervaart tevens een tekort aan beschikbare ruimte.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

In het gebied is bewust gekozen voor twee denominaties, waardoor ouders iets te kiezen hebben. Basisschool De Trampoline is de enige openbare basisschool in de gemeente Brunssum. De school werkt met cursusgroepen en een aantal onderwijsprincipes van Jenaplan. In vergelijking met het traditionele onderwijs zijn kinderen op De Trampoline niet per leeftijd in een klas samengevoegd. Een klas bestaat uit een samenvoeging van drie verschillende leeftijden. Op basisschool De Opstap wordt het leerstof-jaarklassenstelsel gehanteerd, met veel aandacht voor het individuele kind (passend onderwijs). De school werkt in jaargroepen, verdeeld over een onder-, midden- en bovenbouw. Hiermee raken de basisscholen elkaar op veel punten, maar zijn de onderwijsconcepten toch afwijkend. Beide scholen zijn een Euregioschool: naast Engels wordt ook de Duitse taal geleerd.

Conclusie: Diverse, passende onderwijsconcepten aanwezig.

Advies

De bredeschool is de centrale onderwijsvoorziening in Brunssum-Centrum, breed in haar voorzieningenaanbod en geworteld in het gebied. Voor haar zorgplicht is de gemeente huurder van de onderwijsruimte (in eigendom van Weller). Het gebouw is geschikt voor haar functie en vervanging c.q. grootschalige renovatie is vanuit zorgplicht op middellange termijn niet aan de orde. Richting 2050 zoeken schoolbestuur en gemeente naar een op TCO georiënteerde aanpak om tot klimaatneutraliteit te komen. Het agenderingsinitiatief ligt bij het schoolbestuur.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Kaleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

Het leerlingenpotentieel vanuit het huidige voedingsgebied blijft langjarig negen tot tien groepen, terwijl basisschool De Opstap slechts acht lokalen tot haar beschikking heeft. De school heeft hier reeds een oplossing voor gevonden. Monitoring van het huidige ruimtetekort blijft een aandachtspunt, ook na vaststelling van het IHP. Partners treden in gesprek over problemen ten aanzien van ruimtetekort.

Gebied D: Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang)

In Brunssum-Oost wonen 4.185 inwoners, waarvan circa 230 kinderen in de basisschoolleeftijd. Bijna 48% van deze kinderen volgt (speciaal) basisonderwijs in het gebied, ongeveer 30% kiest voor Brunssum-Centrum en ruim 11% gaat naar de omliggende gemeenten.

BS Meander			SBO De Boemerang		
Onderwijs		3.0 Ruim Voldoende	Onderwijs		3.6 Voldoende
Ruimte		3.3 Voldoende	Ruimte		1.8 Onvoldoende
Omgeving		3.0 Matig	Omgeving		2.3 Matig
Bouwkundig		4.0 Voldoende	Bouwkundig		1.4 Onvoldoende
Totaalscore		3.8 Voldoende	Totaalscore		2.3 Matig

Conform de **functionele en gebouwelijke scan** heeft basisschool Meander een goede score (voldoende). SBO De Boemerang heeft, van alle schoolgebouwen in de gemeente Brunssum, de laagste score. Het hoofdgebouw is ruim 30 jaar oud en is in technisch opzicht in slechte staat. Daarbij kampt de school met een nu al significante

en groeiende normatieve leegstand. Door deze combinatie van factoren is de urgentie voor deze school hoog. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

In het gebied Brunssum-Oost zijn twee basisscholen op korte afstand van elkaar gehuisvest: basisschool Meander (Movare) en SBO De Boemerang (Movare). In BMV Bronsheim, waar basisschool Meander is gehuisvest, is een compleet en geïntegreerd aanbod van onderwijs en kinddiensten beschikbaar. Naast onderwijs zijn hier POV Pimpeloentje, KDV Rollebol en BSO De Coole Kikkers gevestigd, waarmee de BMV voorziet in een doorlopende leerlijn voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Ook De Rupsjes en GGZ Lionarons zijn in de BMV gehuisvest. De Rupsjes is een unieke samenwerking tussen Radar, XONAR en de reguliere peuteropvang. In de groep zitten kinderen waarbij zorgen zijn over de ontwikkeling. De BMV beschikt over een inpandige gymzaal. SBO De Boemerang heeft géén eigen kindvoorzieningen maar sluit daarvoor (en ook voor gymnastiek) aan op BMV Bronsheim.

In Brunssum-Oost zijn geen andere kindvoorzieningen gevestigd. Naast basisschool Meander liggen voetbalvelden en een buurthuis met steunpunt van SGL. De voetbalkantine is in de school geïntegreerd en met SGL lopen gesprekken om mogelijke samenwerking te intensiveren.

Conclusie: Het aanbod is compleet, zowel in één gebouw als in het gebied.

Kanttekening: Partners zijn tevreden over de inhoudelijke samenwerking tussen de twee onderwijslocaties. De ruimtelijke (on)mogelijkheden beperken fysieke bundeling. Partners hebben in de toekomst behoefte aan één locatie.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Basisschool Meander richt zich primair op leerlingen uit Brunssum. Naast de leerlingen uit het directe voedingsgebied, zijn leerlingen woonachtig in Brunssum-Noord en Brunssum-Centrum. Ruim 8% van de leerlingen woont in een andere gemeente: SBO De Boemerang is een regionale voorziening en daardoor breed voor de regio beschikbaar en aantrekkelijk. Slechts 43% van het leerlingenaantal is woonachtig in de gemeente Brunssum, aangevuld door kinderen uit Heerlen en Beekdaelen.

De parkeersituatie voor beide scholen behoeft aandacht. Op dit moment zijn er onvoldoende plekken, in de directe omgeving, om de druk op piekmomenten op te vangen. Daarover zijn eerder afspraken gemaakt (onder andere met ouders) en deze worden niet voldoende gehandhaafd.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod. **Kanttekening:** Aandacht voor de parkeerproblematiek.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 beschikt basisschool Meander over 232 leerlingen en SBO De Boemerang over 95 leerlingen, in totaal 327 leerlingen. Geprognosticeerd is dat de basisscholen in het gebied in 2035 een leerlingenpotentieel van 286 leerlingen hebben. Hiermee is de komende jaren sprake van een flinke afname van het onderwijsvraag, waardoor het bestaande normatieve ruimteoverschot (van 1.475 m² bvo) in de toekomst zal toenemen (tot circa 1.680 m² bvo).

Voorals SBO De Boemerang heeft een significante leegstand in het gebouw (ruim 1.000 m² bvo, de helft van het gebouw). Deze leegstand bemoeilijkt investeringsbeslissingen in het gebouw. Door de ontwikkeling rondom Passend Onderwijs is het gebouw van SBO De Boemerang veel te ruim opgezet. Momenteel maken veel minder leerlingen gebruik van het speciaal onderwijs. Zo heeft basisschool Meander een groot deel van deze leerlingen opgevangen door het realiseren van schakelklassen. Ook in de toekomst zal SBO De Boemerang slechts aan circa 40-50 leerlingen onderwijs bieden.

Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is in 1984 gerealiseerd (en in 2005 met drie lokalen uitgebreid). Het gebouw van basisschool Meander is uit 2004. Daarmee is de basis van het gebouw van SBO De Boemerang 36 jaar oud en (nu in slechte bouwkundige staat. Het gebouw is in bouwkundig, functioneel en technisch perspectief aan vervanging of levensduur-verlengende renovatie toe. Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is ook niet geschikt om aan te oassen aan modern onderwijs. Voor basisschool Meander moet op langere termijn rekening worden gehouden met de wenselijkheid om in het gebouw te investeren in klimaatprestaties en binnenklimaat.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw van SBO De Boemerang is te groot, kwalitatief en functioneel achterhaald. De scholen in het gebied werken programmatisch geïntegreerd, maar gebouwendijk wordt dit belemmerd.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

SBO De Boemerang biedt onderwijs aan leerlingen die op de reguliere basisschool geen of onvoldoende passend onderwijs kunnen krijgen en daardoor vastlopen of dreigen vast te lopen. Basisschool Meander staat voor passend onderwijs en een brede zorgreikwijdte door aanpassing aan de verschillende onderwijsbehoeften. Met behulp van (start) schakelvoorzieningen zorgt basisschool Meander ervoor dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich kunnen ontwikkelen, passend bij hun mogelijkheden en naar behoeften. Om dit te bereiken wordt onderwijs en zorg samengebracht binnen de school.

De scholen willen tot meer verregaande vormen van samenwerking komen, en een gespecialiseerd onderwijscentrum Brunssum realiseren.

Conclusie: Onderscheidende en unieke onderwijsconcepten aanwezig.

Kanttekening: Het realiseren van een gespecialiseerd onderwijscentrum in de gemeente Brunssum is uniek voor de regio.

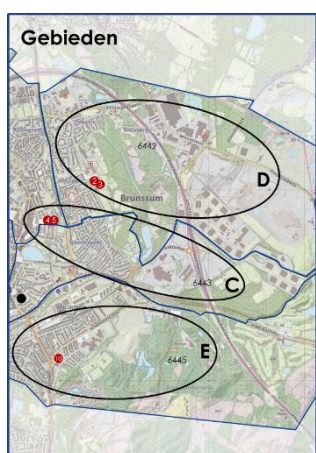
Advies

Voor basisschool Meander is de huisvesting goed geregeld. Het gebouw van SBO De Boemerang voldoet echter niet aan redelijke eisen in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. Voor de slechte bouwtechnische staat van SBO De Boemerang dient op termijn een oplossing gezocht te worden. Daarbij bemoeilijkt de samengestelde structuur van twee gebouwen de ruimtelijke samenwerking, terwijl deze juist in het onderwijsprogramma nadrukkelijk aanwezig blijft.

De partners hebben voor bredeschool Brunssum-Oost een intentieverklaring opgesteld dat, in vorm van een pilot, een kindcentrum wordt ontwikkeld. Doel is dat activiteiten en voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een

toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, waarmee voor alle kinderen een doorgaande leerlijn wordt aangeboden.

In een businesscase dienen schoolbestuur, -directeuren en gemeente (in overleg met kindpartners) te onderzoeken op welke manier een toekomstbestendige oplossing kan worden gevonden, gericht op het ontwikkelen van een kindcentrum.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

Gebied E: Brunssum-Zuid (Langeberg)

Brunssum-Zuid heeft 2.890 inwoners, waarvan ongeveer 200 kinderen de basisschoolgeneratie van het primair onderwijs vormen. Circa 70% van de 4-12 jarigen uit het gebied kiest voor de basisschool in Brunssum-Zuid, 15% stroomt uit naar overige gemeenten (met name naar Heerlen). In het gebied is slechts één basisschool gelegen.

BS Langeberg			
Onderwijs		3,6	Ruim Voldoende
Ruimte		3,3	Voldoende
Omgeving		4,0	Voldoende
Bouwkundig		2,4	Matig
Totaalscore		3,6	Voldoende

De **functionele en gebouwelijke scan** geeft voor basisschool Langeberg (Movare) een score voldoende. De bouwkundige kwaliteit van het gebouw behoeft aandacht, ook sluit het gebouw ruimtelijk minder goed aan bij het onderwijsprogramma. De school staat mede daarom

in de prioriteitenlijst voor het IHP Brunssum, aansluitend bij de opgestelde intentieverklaring voor het realiseren van kindcentrum Brunssum-Zuid. Zie bijlage 2 voor de volledige beschrijving van de scan.

Principe 1. Samenwerking (bij voorkeur) in brede kindvoorzieningen

De basisschool vormt samen met de naastgelegen kindvoorzieningen bredeschool Langeberg, gelegen tussen een leegstaande kerk en parochiehuus. Bredeschool Langeberg voorziet in een aanbod voor kinderen tussen de 0 en 13 jaar. POV De Paddenstoel, KDV Blitz en BSO Blitzkickers zijn direct naast het schoolgebouw gevestigd. Hier is ook de gymzaal voor bewegingsonderwijs gesitueerd. Tussen de verschillende partners is een actieve samenwerking ontstaan. Dit betreft vooral een inhoudelijke samenwerking, er worden niet of nauwelijks ruimtes gedeeld. De partners ambiëren een volledige samenwerking.

Conclusie: Compleet aanbod in het voedingsgebied aanwezig. **Kanttekening:** Er is inhoudelijke samenwerking (op één locatie). Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners willen dicht bij elkaar en met elkaar blijven samenwerken. Momenteel ontbreken de ruimtelijke mogelijkheden voor verdergaande samenwerking. Partners hebben naar de toekomst toe behoefte aan gedeeld gebruik van ruimten en hebben de intentie om het dienstenaanbod IKC-georiënteerd uit te breiden met aanvullende partijen.

Principe 2. Bereikbaar verspreid over de gemeente

Bredeschool Langeberg is in een hechte wijk gelegen. De inwoners van Brunssum-Zuid hebben behoefte aan een centrumfunctie; zij zoeken actief verbinding tussen de wijk en de school. Het gebouw heeft een geschikte ligging ten opzichte van andere voorzieningen en de locatie is goed bereikbaar. De school heeft, naast de aanwezige kindvoorzieningen en jongerenwerk, geen inpendige samenwerkingspartners voor zorg of welzijn. In voorkomende gevallen zoekt de school samenwerking met de gemeenschap en met voorzieningen van het eigen schoolbestuur, de gemeente en de regio. Een ontwikkelkans is de (fysieke) verbinding met andere maatschappelijke voorzieningen, zoals de leegstaande (naastgelegen) kerk, te versterken.

Het onderwijs op de basisschool richt zich op een breder voedingsgebied dan Brunssum-Zuid. Slechts 56% van de leerlingen komt uit het gebied, 20% woont in andere wijken binnen de gemeente en 24% komt zelfs uit een andere gemeente (vooral leerlingen uit Heerlen). Hiermee is het onderwijs goed bereikbaar voor een breed voedingsgebied.

Conclusie: Goed bereikbaar, gespreid aanbod. **Kanttekening:** De school heeft de wens om het aanbod aan te vullen met zorg- en/of welzijnspartners.

Principe 3. Toekomstvast met een scope van dertig jaar

Op teldatum 1 oktober 2019 had basisschool Langeberg 247 leerlingen. Naar verwachting is het leerlingenaantal in schooljaar 2035-2036 gedaald tot 204 leerlingen. Hiermee heeft de school een normatief ruimteoverschot van circa 310 m² bvo, oplopend tot 530 m² bvo in 2035.

Het schoolgebouw is oorspronkelijk in 1952 gebouwd, in 1992 voor de eerste keer gerenoveerd en in 2005 aan één zijde uitgebreid. In 2009 is, in opdracht van de gemeente Brunssum, een multifunctionele vleugel aangebouwd. Hier zijn kinderopvang en sport ondergebracht.

Het schoolgebouw is bijna zeventig jaar in exploitatie en daarmee aan het einde van de economische levensduur. Het gebouw is in een matige bouwkundige staat en ruimtelijk-functioneel verouderd, zodat het slechts beperkt voldoet aan de eisen die hedendaags onderwijs stelt. Het gebouw is relatief 'statisch' en heeft een ouderwetse klaslokalenstructuur en beperkte verandermogelijkheden naar moderne onderwijsmethoden. Recent is één lokaal van de bovenbouw doorgebroken om als verwerkingszone te dienen. Door de dragende wandenstructuur zijn verdere aanpassingen slechts beperkt mogelijk en duur. Het gebouw kan moeilijk meebewegen met de veranderende vraag door onderwijsvernieuwing en het gebouw is ruimtelijk dan ook inefficiënt.

Conclusie: Voldoet niet. Het schoolgebouw is normatief te groot en moeilijk aan te passen aan de veranderende vraag. Gezien de bouwtechnische staat moeten investeringen in het bestaande schoolgebouw (om normatieve leegstand terug te dringen of om op de gebouwprestaties op duurzaamheid, klimaat en kwaliteit te verbeteren) worden afgewogen tegen de continuïteitsverwachtingen van het gebouw.

Principe 4. Ruimte (laten) voor pluriformiteit

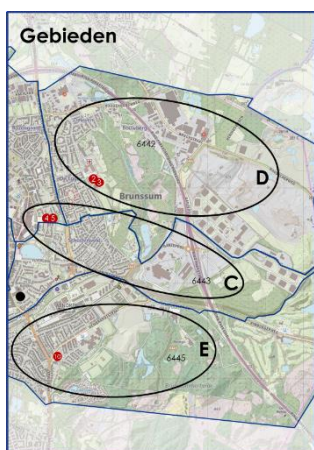
Basisschool Langeberg is een beweegschool en handelt volgens het concept van "De Gezonde Basisschool van de Toekomst". De school schenkt aandacht aan de gezondheid van de kinderen, dat zich uit in het gezonde beleid. Hiermee heeft de school een onderscheidend profiel in de gemeente Brunssum. Ouders kiezen bewust voor het onderwijsconcept, waardoor de school een leerlingenstijging ervaart. Ze maken zich voor de toekomst geen zorgen over het leerlingpotentieel.

Conclusie: Bijzonder onderwijsconcept.

Advies

De verschillende partners hebben voor bredeschool Brunssum-Zuid een intentieverklaring opgesteld dat, in vorm van een pilot, een kindcentrum wordt ontwikkeld. Doel is dat activiteiten en voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, waarmee voor alle kinderen een doorlopende leerlijn wordt aangeboden.

Het aanbod aan onderwijs en kindvoorzieningen in het gebied is voldoende, goed gespreid en samenhangend gehuisvest. Bredeschool Langeberg is maatschappelijk relevant en inhoudelijk van goede kwaliteit. Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners zijn tevreden en willen dicht bij elkaar en met elkaar blijven samenwerken. Daarentegen heeft het hoofdgebouw de economische levensduur overschreden. De locatie voldoet niet aan redelijke eisen van deze tijd in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. De samengestelde structuur van een hoofd- en bijgebouw bemoeilijkt de ruimtelijke samenwerking en maakt het gebouw ongeschikt voor het realiseren van een IKC. Om het aanbod nog meer op elkaar af te stemmen en te integreren (zowel inhoudelijk als fysiek) zijn gebouwelijke wijzigingen nodig. Daarbij de kans aangrijpen om het aanbod aan te vullen met andere zorg- en welzijnspartners.

Basisschool	
1.	Titus Brandsma
2.	SBO De Boemerang
3.	Meander
4.	De Opstap
5.	De Trampoline
6.	De Caleidoscoop
7.	De Vlindertuin (bovenbouw)
7a.	De Vlindertuin (onderbouw)
8.	Sint Franciscus
9.	GB Benjamin
10.	Langeberg

In het gebied is een investeringsopgave op basis van zorgplicht aan de orde. Gezien de opgave en de vastgestelde ordeningsprincipes om te komen tot een kwalitatief hoogwaardig geïntegreerd aanbod, ligt ontwikkeling van een nieuwe voorziening voor de hand. Schoolbestuur, -directeuren en gemeente dienen (in overleg met kindpartners) in een businesscase samen te onderzoeken welke toekomstgerichte investeringen voor de hand liggen om tot een

passende oplossing te komen.

7

Uitvoeringsplan

Het integraal huisvestingsplan Brunssum is gebaseerd op een gedragen visie op onderwijs en opvang (hoofdstuk 4), uitgewerkt in heldere ordeningsprincipes in hoofdstuk 5. De uiteindelijke uitvoeringsagenda moet aansluiten op deze inhoudelijke visie en de maatschappelijke ontwikkelingen. In Hoofdstuk 6 zijn de ordeningsprincipes toegepast op de verschillende gebieden in de gemeente en zijn maatregelen benoemd om tot een passende huisvesting voor onderwijs en kindfuncties te komen. In dit hoofdstuk wordt voorgesteld om voor vier gebieden in Brunssum in een businesscase maatregelen te ontwikkelen, waarbij een prioritering wordt meegegeven en een tijdsfasering van de projecten over de komende jaren. Daarbij is door partners in goed overleg een integrale afweging gemaakt op gebouwleeftijd, onderhoudsstaat, functionaliteit, urgentie in ruimtetekort en financiële aspecten, over de individuele belangen van schoolbesturen heen.

Bij het bepalen van de huisvestingsbehoefte van basisscholen in situaties van nieuwbouw, uitbreidingen in nieuwbouw of renovatie geldt de wet op het primair onderwijs en de daarop gebaseerde gemeentelijke verordening (zie hoofdstuk 4). In goed onderling overleg tussen de gemeente en schoolbesturen kan op onderwijsinhoudelijke gronden worden afgeweken van deze normatieve uitgangspunten uit de verordening door meer of minder te bouwen. Ook kan worden afgeweken vanwege te verwachten veranderingen in leerlingenaantallen. Voor kindpartners gelden andere financieringsregels: zij zijn eraan gehouden om hun eigen huisvesting te financieren, waarmee investeringen voor opvang en zorg **niet** onder de gemeentelijke zorgplicht vallen.

Gemeente, schoolbesturen en kindpartners werken samen om te komen tot integrale kindcentra in Brunssum. Daarover zijn intentieverklaringen voor verschillende locaties getekend. Voor het realiseren van een dergelijk compleet en integraal aanbod is het van belang om verbinding te kunnen leggen tussen onderwijs, kind- en zorgfuncties (uiteraard in aansluiting op de behoefte en mogelijkheden op de betreffende locaties). Dit vraagt bij de uitwerking van de verschillende projecten (in de vorm van een businesscase) een verdieping en verbreding van voorliggend plan. Partijen verkennen gezamenlijk de mogelijkheden voor samenwerking in organisatie, vormgeving en toekomstbestendige huisvesting. Daarbij worden per kindcentrum voorstellen nader ontwikkeld voor de financiering van maatregelen en ruimte, binnen de kaders van de gemeentelijke regelgeving.

De businesscases zijn te beschouwen als concrete opdracht aan de bouwheer en zijn ook zo geformuleerd. De gebruikte cijfers geven de actuele stand van zaken begin 2021. Als gevolg van (onvoorziene) ontwikkelingen en mogelijke nieuwe inzichten kunnen businesscases zich anders ontwikkelen. Dit hoofdstuk is daarom als richtinggevend document te beschouwen, het is geen blauwdruk. Bij het afwijken van het eindbeeld is altijd aandacht vereist voor een integrale benadering van de planuitvoering; investeringen op de ene locatie kunnen en zullen vaak consequenties hebben voor omliggende scholen.

Uitgangspunt bij de uitvoering is dat de benodigde investeringen telkens getoetst worden aan de inhoudelijke keuzes uit voorliggend IHP en de maatschappelijke ontwikkelingen waarop deze is gebaseerd; zo wordt een discussie primair gevoerd op inhoud in plaats van op kosten. Daartoe is het van belang dat schoolbesturen, de gemeente en andere betrokken (kind)partners gezamenlijk blijven optrekken bij de uitwerking van de businesscases.

7.1 Businesscase: Gebied D. Brunssum-Oost (Meander, SBO De Boemerang)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Meander	2004	1.799 m ² bvo	188	1.181 m ² bvo
SBO De Boemerang	1984, 1988, 2005	2.034 m ² bvo	98	970 m ² bvo

Achtergrond

De reguliere onderwijsvoorziening Meander en speciaal basisonderwijs De Boemerang bieden in hun samenhang een aantrekkelijk aanbod voor zowel kinderen uit de gemeente Brunssum als van buiten de gemeente. In BMV Bronsheim zijn basisschool Meander, POV Pimpeloentje, De Rupsjes, KDV Rollebol, BSO De Coole Kikkers, GGZ Lionarons en een gymzaal gevestigd. Daardoor is een compleet en geïntegreerd aanbod van onderwijs en kinddiensten beschikbaar. BMV Bronsheim, eigendom van de gemeente, is relatief nieuw, geopend in 2004. Het gebouw is niet BENG gerealiseerd. Het gebouw van SBO De Boemerang, gerealiseerd in 1984 en uitgebreid in 2005, voldoet niet aan redelijke eisen in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht (onder andere vanwege overmaat). Dit zorgt voor exploitatieproblemen voor het schoolbestuur.

De scholen zijn, door hun combinatie van lokale en regionale voorzieningen, een centrale onderwijsvoorziening in de gemeente. Ze werken programmatisch samen maar de ruimtelijke scheiding in verschillende gebouwen beperkt verdere integratie. De betrokken partners hebben behoefte aan één locatie. Met het realiseren van een gespecialiseerd onderwijscentrum krijgt de gemeente Brunssum een uniek aanbod in de regio.

De partners hebben voor Brunssum-Oost middels een intentieverklaring besloten om een kindcentrum te ontwikkelen. Doel is activiteiten en voorzieningen af te stemmen op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de zeer diverse betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd, voor alle kinderen door een doorgaande leerlijn verbonden.

Opdracht

Realiseer één geïntegreerd kindcentrum door het fysiek samenvoegen van de bestaande scholen in Brunssum-Oost (Meander en SBO De Boemerang). Het kindcentrum bedient het huidige lokale en regionale voedingsgebied van de basisscholen.

Grondslag

Beide scholen hebben een eigen grondslag: basisschool Meander heeft als denominatie "Algemeen bijzonder" en SBO De Boemerang "Rooms-katholiek". Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie

Uitgangspunt is de inpassing van SBO De Boemerang in de BMV Bronsheim. Schoolbestuur en gemeente onderzoeken de beste manier om deze inpassing tot stand te brengen om de kansen voor verdere integratie te optimaliseren.

Realisatietermijn

Schoolbestuur, -directeuren, gemeente en kindpartners zijn van mening dat realisatie van één geïntegreerd kindcentrum in Brunssum-Oost de hoogste prioriteit heeft en als gemeentelijke zorgplicht wordt gezien. Opdracht is dat realisatie van het Integrale Kindcentrum in Bronsheim in de zomer van 2023 gereed is. De ontwikkeling van deze businesscase wordt, na besluitvorming van de gemeenteraad over voorliggend IHP, begin 2021 opgestart.

Uitwerking

Op teldatum 1 oktober 2019 beschikken basisschool Meander en SBO De Boemerang over 327 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte van 2.358 m² bvo. Het IHP Brunssum stelt vast dat het gezamenlijke leerlingenaantal van beide basisscholen in 2035 circa 285 leerlingen bedraagt en dat daardoor een normatieve ruimtebehoefte ontstaat van 2.151 m² bvo.

Opdracht is een Integraal Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met eigenaar en maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen in BMV Bronsheim. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden behaald, met een beperkte aanvulling van de ruimte (in vorm en omvang). Het bestaande gebouw van BMV Bronsheim biedt wellicht meer mogelijkheden dan momenteel worden benut. Mogelijk kan door interne (functionele en ruimtelijke) aanpassingen van het bestaande gebouw een groter aantal leerlingen worden gehuisvest. Ook is te onderzoeken of gebruik kan (blijven) worden gemaakt van een deel van het gebouw van SBO De Boemerang en dit te verbinden met BMV Bronsheim zodat de investeringen beperkt kunnen worden.

Financiële randvoorwaarden

Daar reeds 1.799 m² bvo aan onderwijsruimten in BMV Bronsheim is voorzien, ontstaat op langere termijn (in 2035) een normatief ruimtetekort van 350 m² bvo. Rekening moet worden gehouden met aanvullende inpassingskosten, zoals het hergebruik van ruimte en herindeling van het gebouw (openbare ruimten). Verder is voor de komende jaren een zorgplichtige situatie aan de orde door de bestaande ruimtetekorten. Bouwheer komt binnen de businesscase met een effectief en efficiënt financieel voorstel op grond van de financiële uitgangspunten (hoofdstuk 8). Kosten en inkomsten zijn in de businesscase nader uit te werken, voorafgaande aan definitieve kredietvotering door de gemeenteraad.

7.2 Businesscase: Gebied E. Brunssum-Zuid (Langeberg)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Langeberg	1952, 1992, 2005	1.762 m ² bvo	204	1.233 m ² bvo

Achtergrond

Basisschool Langeberg vormt met de naastgelegen kindvoorzieningen een bredeschool in Brunssum-Zuid. Deze voorziening voorziet in een aanbod voor kinderen tussen de 0 en 12 jaar. De kindvoorzieningen zijn naast het schoolgebouw gevestigd, net als de gymzaal voor bewegingsonderwijs. Het samenspel voldoet aan de vraag en alle partners zijn tevreden. De samengestelde structuur van een hoofd- en bijgebouw bemoeilijkt echter de ruimtelijke samenwerking.

Partijen hebben de intentie om verder te integreren in lijn met het gemeentelijke beleid door activiteiten en voorzieningen beter af te stemmen op de behoeften, mogelijkheden en omstandigheden van de betrokkenen. Voor kinderen (0-12 jaar) en hun ouders/verzorgers wordt een toekomstbestendig, uitdagend en positief ontwikkelingsklimaat gerealiseerd. Voor alle kinderen wordt een doorgaande leer- en ontwikkellijn aangeboden.

Op onderdelen ontbreken daar echter de ruimtelijke mogelijkheden voor. Het gebouw voldoet niet aan redelijke eisen van deze tijd in ruimtelijk, bouwkundig, functioneel en technisch opzicht. De verandermogelijkheden naar moderne onderwijsmethoden zijn beperkt en tegelijkertijd is het gebouw normatief te groot. Het is wenselijk om door een bouwopgave de (fysieke) verbinding tussen de maatschappelijke voorzieningen te versterken.

Opdracht

Realiseer in Brunssum-Zuid, conform de intentieverklaring, één geïntegreerd kindcentrum waarbij het bestaande schoolgebouw van basisschool Langeberg wordt vervangen. Het integrale kindcentrum bedient het huidige voedingsgebied.

Grondslag

Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie

Vooruitlopend op de realisatie van een bredeschool heeft in 2005 een uitbreiding van de basisschool plaatsgevonden om het gebouw onderwijskundig beter te laten aansluiten aan de actuele eisen. Vervolgens is in 2009, in opdracht van de gemeente Brunssum, een multifunctionele voorziening gerealiseerd als vleugel aan het bestaande gebouw. Daarin zijn de kindvoorzieningen en sportaccommodatie van de bredeschool ondergebracht. Partijen realiseren IKC Langeberg op de bestaande situatie door vervanging en nieuwe inpassing van basisschool Langeberg. Daartoe dient in de tussentijd in tijdelijke huisvesting voor de basisschool te worden voorzien.

Realisatietermijn

Gemeente dient te voorzien in passende toekomstbestendige onderwijshuisvesting. Realisatie van een nieuwe basisschool wordt door partners beschouwd als zorgplicht. In een intentieverklaring zijn afspraken gemaakt over het realiseren van een kindcentrum. Het nieuwe schoolgebouw, waardoor het IKC ontstaat, wordt in de zomervakantie van 2024 geopend.

Uitwerking

Het kindcentrum biedt onderwijs en een integraal pakket aan aanvullende diensten aan de kinderen uit het voedingsgebied. In het IHP is geprognosticeerd dat de basisschool in 2035 een leerlingenpotentieel van 204 leerlingen heeft. Hiermee bedraagt de normatieve ruimtebehoefte 1.233 m² bvo. Daar basisschool Langeberg handelt volgens het concept van "De Gezonde Basisschool van de Toekomst" dient in de businesscase rekening te worden gehouden met een extra ruimtebehoefte, zowel binnen als buiten het gebouw.

Opdracht is een Integraal Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden gerealiseerd. Tijdens de uitwerking van de businesscase tevens de mogelijkheid van een wijkfunctie concretiseren.

Financiële randvoorwaarden

In het Integrale Huisvestingsplan worden vanwege zorgplicht voor de businesscase voldoende middelen gereserveerd en gealloceerd. De normatieve ruimtebehoefte voor basisschool Langeberg bedraagt in 2035 1.233 m² bvo, exclusief de aanvullende ruimtebehoefte voor het onderwijsconcept. Aanvullend moet rekening worden gehouden met inpassingskosten, zoals een beperkt hergebruik van ruimte en herindeling van het te handhaven gebouwdeel (openbare ruimten). Bouwheer komt binnen de businesscase met een effectief en efficiënt financieel voorstel op grond van de financiële uitgangspunten (hoofdstuk 8), waarbij rekening wordt gehouden met tijdelijke huisvesting.

7.3 Businesscase: Gebied B. Brunssum-Noord (Titus Brandsma, De Caleidoscoop)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
Titus Brandsma	1968, 1970, 2014	1.824 m ² bvo	156	985 m ² bvo
De Caleidoscoop	1965, 2004	2.100 m ² bvo	206	1.236 m ² bvo

Achtergrond

De reguliere onderwijsvoorzieningen in het gebied (Titus Brandsma en De Caleidoscoop) voorzien in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar, met name voor het voedingsgebied Brunssum-Noord. Naast onderwijs zijn in de gebouwen peuteropvang en buitenschoolse opvang gevestigd. De zelfstandige en gelijksoortige kindvoorzieningen in Brunssum-Noord zorgen voor een volledig, aantrekkelijk aanbod voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Met de diverse kindpartners is een goede samenwerking gerealiseerd.

Beide schoolgebouwen dateren uit de jaren '60. Ondanks diverse inspanningen (in 2006 en 2013) van de gemeente Brunssum en schoolbestuur Movare hebben de schoolgebouwen een (slecht) bouwkundig perspectief en onvoldoende kwaliteit om ze aan te passen aan moderne onderwijsseisen. Daarbij kampen beide basisscholen, volgens de leerlingenprognoses van Pronexus, op termijn met dalende leerlingenaantallen. Hierdoor zal het huidige normatieve ruimteoverschot in de toekomst blijven toenemen.

Voorliggende IHP stelt voor om op termijn beide basisscholen te integreren in een nieuw kindcentrum voor het gebied Brunssum-Noord. Daarmee ontstaat een dekkend netwerk aan onderwijs, zorg-, opvang- en eventuele wijkvoorziening voor het gebied. Omwille van diversiteit en keuzemogelijkheden wordt (vooralsnog) voorzien in een investering in nieuwbouw met twee scholen onder één dak. Daardoor blijft een divers onderwijsaanbod overeind.

Opdracht

Realiseer in Brunssum-Noord één geïntegreerd kindcentrum, als huisvesting voor basisschool Titus Brandsma en basisschool De Caleidoscoop. Daartoe het bestaande schoolgebouw van beide basisscholen vervangen. Geadviseerd wordt rondom de huidige locatie van basisschool De Caleidoscoop een nieuwe voorziening te realiseren, zodat het kindcentrum het huidige voedingsgebied kan bedienen.

Grondslag

Katholieke denominatie, waarmee de huidige grondslag wordt behouden. Stichting Movare is bevoegd gezag.

Locatie

Schoolbesturen, gemeente en mogelijke kindpartners onderzoeken gezamenlijk de beste locatie voor het integrale kindcentrum, gebaseerd op het belang van het kind en binnen de regelgeving in de verordening. De nieuwe locatie dient het huidige voedingsgebied op acceptabele afstand van een passend en gedifferentieerd onderwijsaanbod te voorzien. Tevens dient rekening te worden gehouden met een acceptabele afstand ten opzichte van de locatie voor het bewegingsonderwijs.

Realisatietermijn

Het Integrale Huisvestingsplan Brunssum stelt dat realisatie van de onderwijsvoorzieningen in het Kindcentrum als gemeentelijke zorgplicht gelden. Kanttekening is dat (recent) forse investeringen in beide gebouwen zijn gedaan. In dit perspectief maken partijen de afspraak dat streven is dat het kindcentrum in de zomervakantie van 2026 wordt geopend. De ontwikkeling van deze businesscase wordt door schoolbestuur (in samenspraak met schooldirecteuren), kindpartners en gemeente opgestart.

Uitwerking

Het kindcentrum biedt onderwijs en een integraal pakket aan aanvullende diensten aan de kinderen uit het voedingsgebied. In het IHP is geprognosticeerd dat de basisscholen in 2035 gezamenlijk een leerlingenpotentieel van 362 leerlingen hebben. Hiermee bedraagt de normatieve ruimtebehoefte voor onderwijs 2.221 m² bvo. Het kindcentrum wordt vormgegeven als twee scholen onder één dak, beiden met hetzelfde profiel (rooms-katholiek) maar met een andere onderwijskundige invulling. Opdracht is een Kindcentrum te realiseren dat ruimte biedt aan de verwachte onderwijspopulatie in 2035 en dit in samenspraak met maatschappelijke partners op een effectieve en efficiënte manier in te passen. Intentie is dat door realisatie de inhoudelijke doelstellingen worden gerealiseerd.

Financiële randvoorwaarden

Het voorbereiden van de basisscholen op het samengaan in een nieuwbouwlocatie gebeurt zorgvuldig en samenhangend met investeringen in het kindcentrum. Sanering vindt pas plaats nadat er een adequaat alternatief gereed is. Het kindcentrum heeft een toekomstbestendige omvang, waardoor ook de kwaliteit van het onderwijs voor beide scholen beter is te garanderen. De voorgestelde ingrepen leiden tot een financieel rendabele onderwijshuisvestingsstructuur in Brunssum-Noord. Realisatie vindt plaats buiten de planperiode van dit IHP.

7.4 Businesscase: Gebied A. Brunssum-West (De Vlindertuin, Sint Franciscus, GB Benjamin)

Basisschool	Bouwjaar	Ruimtecapaciteit	01.10.2035	
			Leerlingen	Ruimtebehoefte
De Vlindertuin	2015	1.200 m² bvo	261	1.513 m² bvo
Onderbouw	1989, 2002	1.050 m² bvo		
Sint Franciscus	2015	1.175 m² bvo	139	909 m² bvo
GB Benjamin	1933, 1984	847 m² bvo	118	794 m² bvo

Achtergrond

De scholen in het gebied liggen gespreid over een groot gebied: ze bedienen vanuit hun grondslag een sterk variërende vraag van hun leerlingen. Kinderen uit andere gebieden van de gemeente Brunssum kiezen vanwege dit diverse aanbod voor scholen in dit gebied, net als kinderen uit de gehele regio. Het gebied voorziet in een aanbod voor kinderen van 2 tot en met 12 jaar.

De huisvesting van de drie reguliere onderwijsvoorzieningen heeft een aantal aandachtspunten. Basisschool De Vlindertuin is op twee locaties gehuisvest, dat is geen wenselijke situatie. Het leidt tot zowel onderwijskundige, organisatorische en financiële uitdagingen. Intentie is geweest dat Movare in de komende planperiode op enig (passend) moment alle leerlingen van basisschool De Vlindertuin onder zou brengen in bredeschool Treebeek, en de dislocatie af te stoten als onderwijsvoorziening. De leerlingenprognoses op middellange termijn geven echter aan dat het totale leerlingenaantal niet op één locatie past zonder uitbreiding van het gebouw van bredeschool Treebeek en/of ingebruikname van leegstand in het gedeelte van basisschool Sint Franciscus. Tegelijkertijd kan deze nieuwbouw leiden tot leegstand in het te verlaten pand. Partners hebben in het IHP afgesproken dat ze voor deze problematiek een sobere en doelmatige oplossing nastreven.

Opdracht

Te onderzoeken is op welke wijze in bredeschool Treebeek ruimte kan worden gerealiseerd voor het huisvesten van zowel de onder- als de bovenbouw van basisschool De Vlindertuin. Daarbij onderzoeken in hoeverre de vrijkomende locatie aan de de Ir. de Katstraat ter beschikking kan worden gesteld aan GB Benjamin.

Grondslag

De verschillende onderwijsidentiteiten en -profielen in Brunssum-West blijven in stand. Beide scholen hebben een eigen grondslag: basisschool De Vlindertuin heeft als denominatie "Algemeen Bijzonder" en basisschool Sint Franciscus "Rooms-katholiek". Ook de grondslag van de gereformeerde basisschool Benjamin blijft behouden.

Locatie

Uitgangspunt is de inpassing van de onderbouw van basisschool De Vlindertuin in de bredeschool Treebeek. Schoolbestuur en gemeente onderzoeken de beste manier om deze inpassing sober en doelmatig tot stand te brengen.

Realisatietermijn

Partners hebben behoefte aan een toekomstperspectief, een passende huisvesting door samenvoeging van de onder- en bovenbouw. Toch wordt de inpassing van basisschool De Vlindertuin door de partijen als een secundaire urgentie beschouwd, ten opzichte van de andere urgenties in het IHP. Daartoe onderzoeken schoolbesturen, gemeente en kindpartners op welke manier een verbetering van de huisvestingssituatie kan ontstaan, waarbij investeringen pas in het volgende uitvoeringsprogramma (na 2026) aan de orde komen. In een businesscase onderzoekt het verantwoordelijke schoolbestuur (Movare) samen met andere partners welke investering daarmee is gemoeid.

Uitwerking

De basisscholen in bredeschool Treebeek hebben in 2035 circa 400 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte van circa 2.422 m² bvo. Potentieel biedt bredeschool Treebeek in de toekomst ruimte aan de basisscholen De Vlindertuin, Sint Franciscus, peuteropvang en buitenschoolse opvang. Opdracht is deze inpassing op bredeschool Treebeek voor de verwachte onderwijspopulatie in 2035, in samenspraak met de overige partners, op een effectieve en efficiënte manier in te passen.

In 2035 bedraagt het geprognosticeerde leerlingenpotentieel voor GB Benjamin 118 leerlingen, met een normatieve ruimtebehoefte 794 m² bvo. Dit lijkt in te passen in het gebouw aan de Ir. de Katstraat. Conform eigen prognoses wordt aangenomen dat GB Benjamin circa 15 nieuwe leerlingen per schooljaar erbij krijgt.

Gezamenlijk kunnen deze locaties binnen acceptabele afstanden een dekkend netwerk voor de populatie van Brunssum-West en de wijde omgeving vormen. Partners onderzoeken gezamenlijk de wenselijkheid om het aanbod in het gebied gericht aan te vullen met kinderdagopvang. Intentie is dat de inhoudelijke doelstellingen worden behaald met een beperkte aanvulling van de ruimte.

Financiële randvoorwaarden

De ruimtecapaciteit van bredeschool Treebeek bedraagt 2.375 m² bvo. Met circa 400 leerlingen in 2035 is het gebouw nagenoeg passend voor beide basisscholen. Aangezien peuteropvang en buitenschoolse opvang ook in het gebouw zijn gehuisvest ontstaat bij inpassing (prognoses 2035) een normatief ruimtetekort van circa 250 m² bvo. Om deze reden moet rekening worden gehouden met aanvullende inpassingskosten, zoals het hergebruik van ruimte en herindeling van het gebouw (openbare ruimten).

8

Financiële vertaling

8.1 Aan de basis – de VNG-normstelling 2018, bijstelling 2021

Gemeenten nemen normbedragen voor nieuwbouw en uitbreiding van scholen (en andere voorzieningen in de huisvesting) op in hun gemeentelijke verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stelt jaarlijks modelnormbedragen vast als advies aan gemeenten. De meeste gemeenten nemen deze over in de eigen lokale verordening. Sommige gemeenten wijken daar om moverende redenen van af, bijvoorbeeld omdat de ambities hoger zijn. Ook in een integraal huisvestingsplan kan een gemeente met schoolbesturen aanvullende afspraken maken die afwijkend zijn.

De huidige normbedragen (2021) voor nieuwbouw van de VNG zijn in hun basis in 2018 bepaald en gaven antwoord op de grote prijsstijgingen in de jaren daarvoor. Dit leidde toen tot een directe normverhoging met 40%. Jaarlijks wordt dit basisbedrag bijgesteld. Ze gaan uit van een *sobere en doelmatig gebouw* dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos bouwen en Bijna Energie Neutraal Gebouw (BENG) vallen onder deze wettelijke verplichtingen. Aanvullende duurzaamheids- en comfortdoelstellingen als Frisse Scholen⁵ vallen niet onder de wettelijke minimum eis, en zijn niet opgenomen in de normbedragen. Andere bijkomende kosten voor kwaliteit (denk aan verhoogde transparantie, flexibele wanden, tribunetrappen, etc.) zijn evenmin opgenomen in de normbedragen.

De normbedragen voor nieuwbouw zijn opgebouwd uit een startbedrag en een bedrag per vierkante meter bruto vloeroppervlakte (bvo). Dit impliceert dat nieuwbouw voor een kleinere school in algemene zin ingewikkelder en duurder is. Het normbedrag voor een **basisschool** van 200 leerlingen bedraagt voor het kalenderjaar 2021 **€ 2.610 / m² bvo**, voor een school van 400 leerlingen is dit circa **€ 2.410 / m² bvo**. De normbedragen voor **speciaal basisonderwijs (SBO)** en **speciaal onderwijs (SO)** bedragen circa **€ 2.600 / m² bvo**. Voor het **voorgezet onderwijs** is het normbedrag afhankelijk van de omvang en het aanbod van onderwijs. Het normbedrag per vierkante meter bvo voor een school van circa 1.500 leerlingen met aanbod in mavo-havo-vwo bedraagt ongeveer **€ 2.060 / m² bvo**. Bouwkosten kunnen variëren door locatie en regionale invloeden.

Deze stichtingskosten zijn inclusief btw, bijkomende kosten (honoraria, heffingen, aansluitkosten, verzekeringen, onvoorzien, etc.) en de kosten voor aanleg en inrichting van het schoolterrein. De gemeente draagt tevens het juridische eigendom van het benodigde bouwrijpe terrein (om niet) over aan de schoolbesturen. Aanvullende toeslagen ten laste van de gemeente zijn aan de orde voor verhuiskosten, paalfundering (bij VO), speellokaal (bij S(B)O) of liftinstallatie (bij (V)SO).

Projecten tonen in de praktijk aan dat meerwaarde mogelijk is door bouwopgaven in een bredere context te bekijken via multifunctioneel ruimtegebruik. Een compact gebouw kan dan resulteren in een keuze voor ruimere beschikbaarheid ten opzichte van de normatieve minimum-oppervlakte. Zo kan bijvoorbeeld extra buitenruimte tijdens schooluren voor onderwijs worden ingezet en daarna als speelplek voor kinderen uit te buurt. Geadviseerd wordt om per project de kansen te onderzoeken en specifieke budgetten vast te stellen.

⁵ Frisse Scholen klasse B als minimale eis enkel van toepassing op thema's lucht en energie

Aandachtspunt is dat de VNG aangepaste **normbedragen voor nieuwbouw** adviseert aan gemeenten, maar dat het ministerie van onderwijs deze niet heeft verwerkt in een verhoging van het gemeentefonds. Consequentie is dat de rijksbijdrage in het gemeentefonds (nog) onvoldoende ruimte biedt om de VNG-normbedragen ook financieel te dekken. De verwachting is dat dit de komende tijd wordt gecorrigeerd.

8.2 Ambitie: Realiseren van Toekomst georiënteerd en relevante voorzieningen

Nieuwe gebouwen worden gerealiseerd voor een gebruiksperiode van minimaal 40 jaar. Consequentie is dat gedurende de exploitatietermijn de verwachtingen die gebruikers en de maatschappij stellen, evenals wettelijke eisen toenemen. De komende jaren zijn met name ten aanzien van klimaatprestaties en binnenklimaat ontwikkelingen te verwachten. Naar 2050 is klimaatneutraliteit een eis en de wetgever gaat eisen stellen om gebouwen relevant te maken. Ook circulair bouwen staat sinds een aantal jaren hoog op de agenda. Verder is te verwachten dat de wijze van gebruik kan en zal veranderen, zoals de praktijk tijdens de Covid-crisis heeft aangetoond. Het is verstandig om daar bij nieuwbouw oog voor te hebben.

Het is belangrijk om bij nieuwe voorzieningen (nieuwbouw of renovatie) rekening te houden met toekomstverwachtingen en in het IHP expliciet eventuele aanvullende ambities vast te leggen. Daarbij is het vooral belangrijk dat gebouwen in hun kern geschikt moeten zijn om gedurende de komende dertig jaar verder te kunnen verbeteren. RO groep adviseert om voor voorzieningen in nieuwbouw een hoger ambitieniveau vast te leggen: Frisse Scholen klasse B (integraal) evenals volledig Energie Neutraal (ENG). Onderstaande extra financiële inspanningen (inclusief bijkomende kosten en btw) zijn daarmee gemoeid:

	Primair Onderwijs	Integraal Kindcentrum	Voortgezet Onderwijs	Speciaal Onderwijs
Frisse Scholen klasse B	€ 125 / m ² bvo	€ 140 / m ² bvo	€ 125 / m ² bvo	€ 130 / m ² bvo
ENG	€ 75 / m ² bvo	€ 75 / m ² bvo	€ 75 / m ² bvo	€ 75 / m ² bvo

8.3 Tariefstelling Brunssum

De gemeente Brunssum heeft een onderwijsverordening waarin de beschikbare middelen om te investeren in onderwijshuisvesting zijn gedimensioneerd. Ook de zienswijze van de gemeenteraad ten aanzien van omgang met de normbedragen is vastgelegd. Afwijkingen dienen expliciet door de Raad te worden besproken en vastgesteld. Daarom is het van belang om in de uitvoeringsagenda expliciet de hoogte van de normbedragen zichtbaar te maken alsmede de financiële consequenties daarvan. Daarmee kan de gemeenteraad een zakelijke afweging maken. Onderstaande tabel maakt de keuzemogelijkheden zichtbaar.

	Integraal Kindcentrum
a) Normstelling VNG Basis	€ 2.550
b) Stichtingskosten toekomst georiënteerd	€ 2.765

Nb.: Prijspeil is 2021, inclusief btw. Bedragen zijn exclusief grond / sanering (door gemeente aanvullend beschikbaar te stellen).

Ad a. VNG Basis

Normtarief is basisniveau VNG. Ze gaan uit van een *sober en doelmatig gebouw* dat aan de wettelijke minimumeisen (Bouwbesluit) voldoet. Gasloos en BENG bouwen valt onder deze wettelijke verplichtingen. Kanttekening daarbij is dat deze bedragen meestal onvoldoende blijken om een kindcentrum te realiseren.

Ad b. Stichtingskosten toekomst georiënteerd.

Dit normtarief (adviestarief) gaat uit van een modern, toekomst georiënteerd Kindcentrum. Daarbij gelden de volgende kwaliteitseisen:

- Stichtingskosten Plus (b.)
- Frisse Scholen Klasse B (in zijn breedte)
- Energie Neutraal Gebouw

Te overwegen is om met schoolbesturen afspraken te maken ten aanzien van een eigen bijdrage. Een schoolbestuur mag bij nieuwbouw geen financiële bijdrage leveren aan de basiskwaliteit. Schoolbesturen in Brunssum kunnen, binnen de wet- en regelgeving, investeren in het toevoegen van aanvullende kwaliteit (zoals flexibiliteit, duurzaamheid in gebruik, binnenklimaat, etc.). Deze eigen bijdrage is altijd ten behoeve van extra's bovenop de wettelijke basis en gekoppeld aan een terugverdienmodel. Dit betekent dat investeringen binnen een aanvaardbare tijd moeten worden terugverdiend. Het bedrag is door schoolbesturen gezamenlijk vast te stellen. Bij renovatie gelden andere regels.

8.4 Renovatie als voorziening in het kader van Zorgplicht

Verwachting is (zie hoofdstuk 4) dat renovatie voor een grootschalige en integrale aanpak van een bestaand gebouw een door de gemeente te financieren voorziening in het kader van zorgplicht wordt. Dit is dan te beschouwen als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. Intentie is dat na renovatie een gebouw voldoet aan het vigerende bouwbesluit en dat er sprake is van een levensduurverlenging van tenminste 25 jaar. Renovatie kan een goede en efficiënte oplossing zijn. Vooruitlopend op wettelijke maatregelen is het verstandig om in het IHP de afwegingen zakelijk te definiëren.

Afspraak:

Partijen onderzoeken in een businesscase of een levensduurverlengende renovatie gepland kan worden, die de kwaliteit van het gebouw op het niveau van de wettelijke eisen brengt. Renovatie wordt in overweging genomen bij het formuleren van een IHP-uitvoeringsprogramma en is altijd gebaseerd op een uitgewerkte businesscase. Ze geldt voor gebouwen, die minimaal 30 jaar oud zijn.

Uitwerking:

- De gemeente Brunssum en de schoolbesturen spreken af te kiezen voor Renovatie waar één van twee argumenten gelden:
 1. Is het gebouw een monument of anderzijds waardevol?
 2. Is transformatie economisch of kwalitatief een goede keuze?
- Partijen spreken af dat ze een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek laten doen naar renovatie. Uitgangspunt is dat het gebouw daarna moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving voor nieuwbouw met een extra levensduur bovenop de oorspronkelijke afschrijvingstermijn van 25 jaar (tenzij dit voor bepaalde onderdelen lastig te realiseren is tegen aanvaardbare kosten) en op duurzaamheidsgebied ten minste ENG. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een feitelijke verlenging van de afschrijvingstermijn.
- Indien schoolgebouw een bepalend c.q. een monumentaal gebouw (punt 1) is dan wordt de maximale gemeentelijke bijdrage vastgesteld ter hoogte van (normatieve) nieuwbouw. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.
- Voor renovatie op zakelijke gronden (punt 2) wordt gekozen als onderzoek aantoont dat de kosten lager zijn dan 80% van de (normatieve) nieuwbouw van de huisvestingsopgave (leerlingencapaciteit). Als bouwbudget geldt het bedrag dat werd vastgesteld in het onderzoek. Bij het kiezen voor renovatie wordt in de businesscase gezocht naar een optimaal passende financiële bijdrage van de verschillende partners. Bouwrisico ligt bij schoolbesturen.

8.5 Verduurzaming bestaand gebouw

Verduurzaming van bestaande schoolgebouwen is in beginsel een verantwoordelijkheid van de eigenaar. Schoolbesturen worden geacht hun gebouw als goed huisvader te onderhouden en ze worden daar in hun materiële instandhoudingsvergoeding voor gecompenseerd door het ministerie. Verduurzaming is in beginsel voor rekening van schoolbesturen. Nb.: Ten aanzien van ingrijpende aanpassingen van een gebouw vindt in voorkomende gevallen meestal overleg plaats tussen gemeente en schoolbesturen.

Deze taakverdeling laat overigens onverlet dat de wetgever in het perspectief van klimaatneutraliteit de komende jaren forse maatregelen zal eisen om bestaande gebouwen te verduurzamen. Investerings door schoolbesturen zijn soms ook in eigen voordeel als ze leiden tot besparingen, bijvoorbeeld door het afstoten van leegstand of aanpassingen door energetische maatregelen. Maar grenzen tussen regulier onderhoud enerzijds en gemeentelijke voorzieningen vanuit zorgplicht anderzijds zullen vervagen. Het wordt dan relevanter dat gemeente en schoolbesturen in goed overleg op een reële manier naar de ontwikkelingen kijken en samen kansen op samenwerking op een zakelijke, op Total Cost of Ownership georiënteerde manier bespreken.

Werkwijze:

De gemeente Brunssum en schoolbesturen onderzoeken in een businesscase of in samenwerking levensduur verlengende investeringen (no-regret) gepland kunnen worden, die de kwaliteit van het gebouw substantieel dichterbij de wettelijke eisen brengen. Upgrade komt bij voorkeur aan de orde in de integrale zakelijke overwegingen rondom een IHP-uitvoeringsprogramma. Indien sprake is van een ongeplande tussentijdse aanvraag dan is deze in ieder geval gebaseerd op een vastgesteld en bij de gemeente bekend Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP).

Uitwerking:

- Schoolbesturen en de gemeente Brunssum spreken af om verduurzaming in gebouwen vanuit Total Cost of Ownership op een open en transparante manier te bespreken. Indien schoolbesturen in een bestaand schoolgebouw dat ouder is dan 20 jaar op grond van een Meerjaren Onderhoudsplan groot onderhoud plannen aan installaties, dak, muren of isolatie, dan treden schoolbesturen een jaar voorafgaand aan de investering actief in overleg met de gemeente.
- Indien in een Integraal Huisvestingsplan blijkt dat de betreffende school en het gebouw voor de middellange termijn (30 jaar of meer) een belangrijke rol blijft spelen, dan kan het een zakelijke, bedrijfseconomische en / of kwalitatieve afweging zijn om de levensduur met een verdergaande huisvestingsmaatregel te verlengen. Indien gemeentelijke ambities als energietransitie gediend worden dan kan een gemeentelijke bijdrage aan een upgrade van het gebouw worden overeengekomen.
- In een integrale businesscase doet een onafhankelijk bouwkundig bureau (door gemeente en schoolbesturen aan te wijzen) onderzoek naar de kosten van verduurzaming. Uitgangspunt is dat de exploitatie van een school met minimaal 10 jaar wordt verlengd ten opzichte van de officiële afschrijftermijn van het hoofdgebouw. Deze verlenging van de levensduur wordt contractueel vastgelegd en de gemeente brengt deze tot uitdrukking in een verlenging van de afschrijftermijn.
- De geplande verduurzaming moet leiden tot een substantiële kwalitatieve verbetering van het schoolgebouw, meetbaar door een verbetering van het energielabel van de school met minimaal twee stappen en een verhoging van de classificering volgens "Frisse Scholen" met betrekking tot minimaal het onderdeel CO₂ van klasse C naar klasse B gaat.
- De gemeente draagt maximaal 50% van het vastgestelde normbudget uit de onder punt 3 beschreven kostenberekening. Het bouwrisico ligt bij de schoolbesturen.

8.6 Uitvoeringsagenda 2020-2026 en financiële consequenties

Het huisvestingsplan voorziet in planmatige aanpassingen. Deze uitvoeringsagenda (zie tabel) biedt zicht op de fysieke maatregelen in de periode tot 2026. De ruimtelijke en financiële consequenties zijn normatief benaderd in aansluiting op bestaande lokale afspraken. Expliciet wordt aangemerkt dat op onderwijsinhoudelijke gronden (zie ook strategische thema's, hoofdstuk 4) kan worden afgeweken van het normatieve uitgangspunt. Nadere uitwerking van de voorstellen op locatieniveau (door schoolbesturen) is binnen de businesscases noodzakelijk. Schoolbesturen kunnen er voor kiezen om gelijktijdig aanvullende versterkende aanpassingen aan het gebouw te doen vanuit haar eigen verantwoordelijkheid.

In voorliggend IHP 2020-2035 zijn maatregelen gedefinieerd. Dit leidt tot een verplichting voor de gemeente om betreffende maatregelen te nemen en te financieren. Investerings in onderwijs vragen een beslag op schaarse middelen. De beschikbaarheid van de noodzakelijke financiële middelen kan in voorkomende gevallen (mede) bepalend zijn voor het tempo waarmee overeengekomen investeringen gerealiseerd worden.

	Businesscase	Kostenraming A (VNG norm)	Kostenraming B (Toekomstgericht)
	Mutatie	€ 2.550	€ 2.765
2023	Gebied D. Brunssum-Oost 350 m² bvo ruimtebehoefte 150 m² bvo inpassingsverlies	€ 0,89 mln. € 0,39 mln. € 1,28 mln.	€ 0,97 mln. € 0,41 mln. € 1,38 mln.
2024	Gebied E. Brunssum-Zuid 1.233 m² bvo ruimtebehoefte	€ 3,14 mln.	€ 3,41 mln.
2026	Gebied B. Brunssum-Noord 2.221 m² bvo ruimtebehoefte	€ 5,64 mln.	€ 6,14 mln.
z.s.m.	Gebied A. Brunssum-West 2.375 m² bvo ruimtebehoefte	PM	PM

- Bovenbeschreven investeringen betreffen enkel de onderwijsruimten (normatief). Investerings in aanpalende kindfuncties of gemeenschapsfuncties zijn niet meegenomen in de ramingen.
- Bij verdere planontwikkeling dienen leerlingenaantallen en -prognoses getoetst te worden aan de actualiteit. In de Businesscases zal voor elk individueel project een actuele stichtingskostenraming moeten worden opgesteld.

9

Implementatie

In voorliggend Integrale Huisvestingsplan Brunssum 2020-2035 geeft RO groep op basis van gedegen onderzoek in een op draagvlak gericht proces een schets van de gewenste ontwikkelingen in onderwijshuisvesting. Vanuit de eigen visies en wensen van partners is, langs wettelijke kaders en uitgangspunten, een beeld bepaald van de reële ontwikkelingen van de diverse locaties. Het is belangrijk om rekening te houden met de onderstaande aspecten.

Inhoud staat voorop

Aan de basis van het IHP ligt de intentie om de positie van kinderen in de gemeente Brunssum te verbeteren. Gezamenlijke huisvesting kan samenwerking faciliteren om te komen tot een goede begeleiding van kinderen van 0 tot 12 jaar: in onderwijs, maar ook in aanvullende voorzieningen van opvang en zorg. In voorliggend plan wordt daar, waar mogelijk, de ruimte voor gerealiseerd.

De strategische thema's zoals beschreven in hoofdstuk 4 gelden niet alleen voor de bouwopgaven in het IHP. De geformuleerde ambities ten aanzien van samenwerking gaan inhoudelijk veel verder en vragen op onderdelen specifiek beleid. Dat vraagt van gemeente, onderwijsbesturen en partners in opvang en zorg om het gesprek aan te blijven gaan over de wijze waarop de gezamenlijke inhoudelijke ambities voor alle kinderen in de gemeente bereikt kunnen worden. De gemeente zal daar vanuit haar regierol met partijen bindende afspraken over maken. Intussen kunnen de maatschappelijke partners op het niveau van de eigen kern de samenwerking actief verbeteren.

Leerlingenontwikkelingen

In het IHP zijn gegevens ten aanzien van de ontwikkeling van leerlingenaantallen gebruikt en verwerkt (zie hoofdstuk 6). De investeringsvoorstellen zijn gericht op het aansluiten van adequate huisvestingsruimte aan de meest waarschijnlijke ontwikkelingen. De situatie kan echter ontstaan dat een mismatch tussen vraag en aanbod ontstaat. Gemeente Brunssum en schoolbesturen spreken af dat zij op grond van de verordening in redelijkheid tot aanvullende maatregelen kunnen komen, waarbij het perspectief van de ordeningsprincipes in dit IHP overeind blijft. Om goed voorbereid te zijn adviseert RO groep de gemeente Brunssum om met regelmaat (bij voorkeur elke twee jaar) nieuwe leerlingenprognoses te laten opstellen. Op die wijze kan gemonitord worden of de prognoses in lijn blijven met het opgestelde IHP.

10

Bijlagen

Bijlage 1. Informatiefundament

Bijlage 2. Functionele en gebouwelijke scan (matrix)

Bijlage 3. Intentieverklaring IKC Brunssum

Bijlage 4. Lokale Educatieve Agenda

Bijlage 5. Bronnen en begrippen